

POLOTE NABA 2 LETA KOLINI SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

¹ Na Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila mabu Godote ebeno ubilo na elaweniya. Na ega:walo a nanitabokobi midipino ekawi Timotiko, ale la: piyate Kolini duliynomololo Godokono sosi epoma: deda:wenama, ega:walo la: epetapi piyate Guliki opo kawonomolo Godokono epoma: da:keda:wenama, ale me leta la: bilibilinomatamo paliboma:.

² Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

*Polote Godokono Gelebadi Ikame Tanaloma:
Kalakala Tabo Dadipatiya*

³ Modobola ale aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwi Godotamo kalakala tabo kadipatiye, mabu ebe potele ebeno gudi kawonomamo da:nilakapoilamena ebe Nabiwila, ega:walo ebe iba:tamo gelebadi dikalamena ebe Godola. ☆ ⁴ Iyo, ebete a aimano temeteme bilibilinomo magumulo a:gelebadiamenako, mabu ebe ubila ale kebe gelebadi ebegodone delawenakoma: a ebe atu gelebadi tanalamo epetapino iyaiya temeteme magumulo ibi atumu ka:kowalubilinakoma:. ⁵ Numa:la:, ale

☆ **1:3:** Lom 15:5

Kelisoko magumulo eba ilukulinalo ebe mabuma: iyaiya temeteme tanalate atamo kawonomamo keba kunu ka:pemaimionake, eba kunu ebedo gelebadi tanalote atamo kawonomamo atumu ba:kemaiganakomene. ☆ ⁶ Ebema: Godokono ubi tanalo ma kunula, kebe iyaiya temeteme tanalate atamo da:pemaimionaka, ebe temeteme tanalodo la:le la:imano temeteme magumulo la:imano gelebadi tanalo ega:walo igilo mula: tanalo kuwatemamota, ega:walo aimano temeteme magumulo kebe gelebadi tanalote atamo da:pemaiganako, ebe gelebadi tanalodo la:le atumu la:imano gelebadi tanalo ka:kelaemamota. Iyo, agodolo da:pola:na ebako atu temeteme tanalate la:tamo da:pemaimioma:na; ebe temeteme magumulo la:le wade gelebadi tanalo lawa:wete kodakodalo ebo kelamota:onamamota. ⁷ Ebema: numa:la; la:le la:imano nanitabokobi midi magumudo uwomu teta:mo modobolo da:nemaimiaema, ale ebe tanalo walone tetelo kuima: nanitabokobi na:midinama. Iyo, me tanalote aimano wokilo kodakodalo itana, mabu a iyatawala atu iyaiya temeteme tanalate la: ega:walo a bilibilinomatamo kapimiya keba kunu ka:pemaimionake, eba kunu Godokono gelebadi tanalote atumu la: ega:walo a bilibilinomatamo kapimiya ba:ka:pemaiganakomene.

⁸ Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala; A:isiya opolo atamo demaigi, a ubila la:le ebe tanalo wadenomamo iyatawaoma: Nanitabola, ebe tetelo kawokawo temeteme

☆ 1:5: Oale 34:19

tanalate atamo da:pemaimiya aimano wokino tanalate mibomibonomoma: eba eda:oamelu, ale ebo malagidilima: ale aimano temeteme tanaloma: gito ka:elaomalema:. ☆ 9 Iyo, ale aimano tepo magumulo ma kunu malagidilima:, Godokono ubilo aimano a:elao tetete nanitabonomolo a:pemaigi. Wiyasiya eba kunua:, a:e tanalote atamo ka:pemaiga:. Ao, Godote a mabuma: ebeno ubi idi ma kunu iyati, ale ebe temeteme magumudo a a:ka:tuwa: aimano elawo modoboa:noma: gelalo ale ebe kapiya nanitabokobi ebo ka:midima:, mabu ebe a:elaopi igilamo dowadipalatenako ebe Godola. 10-11 Nanitabola, ebete ebako kawo a:e olalatinomo magumulo aimano igilo a:mula:leami, ebema: a iyatawala ebete walone tetelo aimano igilo walo ka:ka:mula:leaemene, iyo, la:le a towetowe tabamo eba walubilo ale aimano iyaiya olalati tanalo bilibilinomo magumulo aimano nanitabokobi midi tanalo Godotamo biyatinama: ebete aimano igilo ka:mula:leaema:. Ebema: numa:la:, Godote la:imano towetowe tabo bilibilinomo dolowiona ebe tanalodo ebete a wadenomamo bowalubinakomene, iyo, epo epetapi bilibilinomate kalakala tabo ebetamo ebema: badipatenakoma:na:. ☆

Polote Dopamo Diyatiya Ebete Ebe Nopo Iyakobi Midima: Tabo Da:kiyawaiya

12 Ebema: nanitabola, ale namamaonama: mabu aimano tepo magumuno mulo wokino

☆ 1:8: Ali 19:23; 1Kol 15:32 ☆ 1:10-11: 2Tim 4:18

tanalate a ma kunu anaenako, aimano osiyodilole magumulo ale me opo epo bilibilinomatamo Godokono talena ega:walo tuputupu okoli tanalo kapiyanomo eba awokalimilo, wiyasiya ebe tanalo la: Kolini sosi epatamo kawonomamo awokaliminakima. Numa:la:, Godokono nilakapo tanalodo ebete elawo atamo nikaeamena ale eba kunu kilukulinama:, opo lumagi idino mulo wokino tanalodo ale elawo kelawenakoa: ¹³ Ebe mabuma: nale naimano iyaiya leta magumulo naimano ubi niyatinamo, la:le naimano iyaiya tabo eba ka:la:miolelo naimano iyatulame tanalono magumu samamo ebo kuwata:wenakoma:, ¹⁴ iyo, modobola la:le dopamo aimano iyatulame tanalo kela:mo keba kunu kelawa:tepaime, me tetelo la: wiyasiya ebe iyatulame tanalono kawo magumunomo wadenomamo kelaemamota. Ebema: numa:la:, la: ebe gabodo Kawodawa Ya:sukono Kawo Egelalo a mabuma: kamamaomamota, ebe tetelo ale la: mabuma: keba kunu kamamaoma: eba kunu. ✧

¹⁵⁻¹⁶ Nanitabola, na ebe tanalo eba iyatawalo nale nopo ma kunu iyatimo, la: kowalubilitama: nale netewa iyaiya tetelo la:tamo ka:pemamo. Ebema: nale ma kunu malagidilimo, na Ma:sadoniya opamo eba tolo gabo tetelo la:go dopamo pokoliatepate, ebene Ma:sadoniya opone da:kolowaimo la:tamo atumu walo ka:ka:pemamo. Ega:walo nale woki idi ma kunu kiyatimo, nale la:godone Yudiya opamo to eba wagilimilo la:godone walubi ebo kelaemamo.

✧ **1:14:** 2Kol 5:12; Pil 2:16

☆ 17 Wiyasiya nale ebe nopo iyakobi midite la:tamo ka:pemaiga:, ebema: diyala, la:le na woki netewadawama: da: a:midinima. La: iyatawalata, me opo epate a:da: elemasigi gabodo epetapiatamo “Iyo, na kosiyodilomamo” tabo eba gelalo, wiyasiya ebe tabono tanalone olobila:ote “Ao, na a:kosiyodilomo” tabo epetapiatamo walo gito kegelanaka. Eiye! La:le na ebako lumagima: kemalagidilawenama?

18 Numa:la:, Godoko nanidawanomoma: eba eda:nalo ebete aimano nanitabo tanalo iyatawala, ale la:tamo pelaema: a:da: elemasigi gabodo “Iyo” tabo kegela:. Nanitabola, ale aimano dopo tabono tanalone olobila:ote ale la:tamo pelaema: “Ao” tabo walo eba kegelalo, a ebe tanalo nanitabo gabodo osiyodilima:. 19 Eiye! Na Poloko ega:walo Sailasiko ega:walo Timotiko, ale dopamo la: magumulo Wade Tabo eba pa:kiyawaolo Godokono Gudu Ya:su Kelisokono tanalo ma kunu awokaliminakima:, ebete epetapiatamo “Iyo, na kosiyodilomamo” tabo a:da: elemasigi gabodo gete, ebe tabone epetapiatamo olobigalo “Ao, na a:kosiyodilomo” tabo a:kegemene. Numa:la:, ebete nanidawama: eba eda:nalo, a nanitabokobi midipi kowalubinama: tete bilibilinomolo “Iyo” tabo kapiyanomo genako, ☆ 20 mabu nanitabola, Godote a kowalubinama: iyaiya tabo da:kiyawaonako, ebe tabo bilibilinomono tanaloma: Ya:sute “Iyo” tabo eba genalo, ebe kapiyado ebe tanalate nanitabonomoma: beda:onamene. Me mabuma: ale Godokono

wadewade osiyodilole tanaloma: aimano towetowe tabamo ebe dowalagonakoma:, ale “Taula” tabo Ya:sukono mailamo ebema: gelanakoma:. ✧ ²¹ Ebema: kalakala kawonomola, mabu ale la:go kapimiya Godokono Alibodawa Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, Godoko ebe a da:kodakodaiamena ebe Elawodawala. Iyo, ale ebena woko kosiyodilolenama: ebete a ebema: uwateiya, ²² ebene ale ebenoma: deda:onama: ebe tanalo kiyatawaoma: ebete ebena pukala atamo eba alomoamelolo, ebena Uliyana aimano tepo magumamo gito iyatiamiya. Nanitabola, ale ebe tanalodo ma kunu kiyatawaomalema:, kebe wadewade tanalate ebegodolo da:pola:na, walone tetelo ebete atumu ebe tanalo bilibilinomo atamo nanitabonomolo kikaeaemene. ✧

²³ Ebema: numa:la:, Godote naimano tepo magumuno iyaiya tanalo eba ulamelenamena, ebete naimano tabo nanitabonomoma: ge, ma kunu na kawo temeteme idi la:tamo ikalaema: ubia:noma: edimo, ebema: nale naimano nopo iyakobi midite la:imano Kolini duliyoumolamo ka:pea:. ²⁴ Wiyasiya ale la: mabuma: kebe woko kosiyodilonama:, ebe wokono tanaloma: woki kubanu akolawa:la:. Numa:la:, Godokono nanitabo kalakalate la:imano tepo magumulo kitanama: ale woko ebema: osiyodilonama:, mabu a iyatawala la: nanitabokobi midi magumulo kodakodalo lamota:onamata, iyo, a ubia:nola la:le a la:imano kawokawopima: ka:milo aimano wokino tanalamo la:le la:imano

✧ **1:20:** Awo 3:14 ✧ **1:22:** Epe 1:13-14; 2Kol 5:5

mibomibo tanalago gito tudila:oma! ☆

2

¹ Ebema: nale la: mabuma: woki ma kunu iyatimo, me tetelo nale la:tamo a:ka:pemo, mabu nale da:pemo, diyala, la:le kalakala nagodone lawea:no wiyasiya mibomibo tanalo kapiya da:belaema. ☆ ² Eiyel! Nale la: mibomibokobi da:pimidilitama, ebe mibomibo tanalote eba itanalo la:godolo kalakala natamo potele na:kikanaemene? Lumagi puliyala, da: a:ka:lutamene! ³ Nanitabola, nale dopamo naimano leta idi la:tamo dosiyodilimo, ebe tetelo na ubia:noma: edimo, nale la:tamo eba pemaigalo la:godone kalakala lawea:no wiyasiya mibomibo tanalo kapiya pelaema: Iyo, nale ma kunu malagidilimo, “Modobola kalakala tanalote iba:godone natamo na:pemaigamene, mibomibo tanalola!” ebene nale la:imano tanaloma: me tanalo idi nanitabokobi eba midinalo ebo kemalagidilimo, “Kebe tetelo naimano tepo magumulo kalakalate ditanamene, ebe tetelo iba:te atumu nago nanitabolo kekalakalaloma:na:” ⁴ Me mabuma: nale la:tamo dopo leta eba osiyodilolo la: mabuma: woki bilibilima: eda:te kawo temetema:go ega:walo ipupago tabo ebo akulolimo, mabu na ubia:nola naimano tabono tanalote la: mibomibokobi midilima: Ao, na wiyasiya naimano ubi ma kunu iyatimo, nale nilakapolo la: kawonomamo demalagidiloletanama, la:le

☆ 1:24: 1Pit 5:3 ☆ 2:1: 1Kol 4:21

ebe tanalo naimano tabo olowio tanalodo nanitabolo kiyatawaomamota. ☆

Polote Kolini Sosi Epo Danaliya Iba:te Kawo Kuba Osiyodilodawa Idino Tanalo Gito Kegebolema:

⁵ Ebema: numa:la:, la: magumulo potele kawo kubanomo dosiyodili, ebe lumagino kuba osiyodilo tanalodo mibomibo tanalote na kapiyatamo ka:pemaiga:, ao, la: bilibilinomate ebe atu mibomibo tanalo kela:mo iyatawatepaimata. Wiyasiya nale me tabamo ma kunu kegea:, la:le ebe dawano tanalo kubanomoma: eba gelalo kuba wiya idi ebetamo walo ikaema:, ⁶ ao, ebete la: epetapi bilibilinomagodone dopamo delawi ebe kuba wiya ebe modoboma: edi. ⁷ Ebema: modobola la: me tetelo ebena kuba egebolema:wete na:dodomatima:la:, iyo, gelebadi tanalo ebetamo nikama:la:, ebete la:imano nilakapo awokalimia: tanaloma: mibomibo kawonomo lawete kuiwodopoma: gito eda:kapoma:. ⁸ Ebe mabuma: nale la: toweolaemata, la:le ebe nilakapolo demalagidilawenama, modobola la: ebe tanalo ebetamo walo nakawokalima:la:. ⁹ Nanitabola, nale dopamo naimano leta idi la:tamo osiyodilimo mabu na ubi ma kunu iyatimo, la:imano osiyodilole tanalodo la: kowabudilitama:, ma kunu la:le naimano tabamo da:ba:tudila:oma o da: a:ka:tudila:ema. ¹⁰ Ebema: numa:la:, kebe tetelo la: lumagi idino kuba osiyodilo tanalo egebolema:wete da:dodolomatilima:ema, ebe tetelo na ebena

☆ 2:4: Ali 20:31

kuba atumu gito kegebolemamo, wiyasiya diyala, me tetelo ebako kubate la: magumulo nanitabolo da: kitana:. Nanitabola, nale lumagi idino kuba egebolemete da:dodolomatilimo, nale ebe tanalo Kelisokono ololo apulo la: mabuma: kosiyodilomamo, ¹¹ mabu na ubia:nola Saitanate ago eba gowelanalo ebete ebenu a:da: elemasigi gabo idido atamo elawoma: eda:ma:. Iyo, a iyatawala ebete epo ebenu gubi magumamo kebe iyaiya gabodo kemagatalenakole! ✧

Polote Talowase Duliynomololo Woki Bilibilima: Dediya

¹² Ebema: modobola la: niyatawala:, nale Kelisokono Wade Tabo Talowase duliynomololo ka:na:kiyawaoma: ebamo da:nemaigimo, Kawodawate gigiyu natamo iyalo a:iyamida eba itanalo ebo nuimo. ✧ ¹³ Wiyasiya ebe tetelo nale aimano nanitabokobi midi ekawi Taitasiko nipo da:nowadimo, ebema: nale woki bilibilima: eba eda:lo Talowase nanitabokobi midipi samamo miyapate me Ma:sadoniya opamo gito pimo. ✧

Polote Ya:sukono Nani Wokopino Tuputupu Woko Osiyodilo Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

¹⁴ Numa:la:, me opono kawo elawodubu idino osiyodilo tanalo ma kunula, gowelao magumulo piyatamo elawonomoma: deda:mene, ebete ebe epo ala:mo matuolamolete ibi ebenu duliynomolo tulinomodo dopolamete gito kemagatalemene ebenu amama tanalo nanitabolo kawokalima:. Ebema: a Godotamo kalakala tabo kadipatiye,

✧ **2:11:** Luk 22:31 ✧ **2:12:** Ali 14:27; 1Kol 16:9 ✧ **2:13:** Ali 20:1

mabu Kelisoko magumulo a piyate ebenu nani wokopima: deda:onama: ebete a eba kunu dopaeamena ebe a:ka:tuwa: ebe kowalogonama: Iyo, ebe ubila ebete a me opo kawonomodo eba magataenalo epo bilibilinomate Kelisokono tanalo agodolo ma kunu kiyatawaoma:na:, ebe wade nibote keba kunu kemaiganale eba kunula. ¹⁵ Nanitabola, Godoko amamatedawate wade nibo inamabu idi ebe watidilonoma: elamo gito diyatinako, Kelisote a Godotamo eba kunu ikaeamoiya, ebema: piyate igilo mula: gabodo da:tolamena ega:walo piyate a:e gabodo da:tolamena ibi bilibilinomatamo Kelisokono wade nibote agodone maigana. ¹⁶ Iyo, piyate a:e gabodo da:tolamena iba:te ebe nibo kuba a:e ikame tanaloma: gelana, wiyasiya piyate igilo gabodo da:tolamena iba:te ebe atu nibo wade igilo ikame tanaloma: gelana. Ebema: a Kelisokono nani wokopi bilibilinomo magumulo potele modoboma: keda:nale ebenu woko kosiyodilonama:? Lumagi puliyanomola mabu aimano elawote nanitabolo kitana: ☆

¹⁷ Ebema: numa:la:, a piyate nanitabo woko dosiyodilonamiya ega:walo piyate kateneno ubi tanalo dosiyodilona, aimano tanalo ega:walo ibino tanalo iyaiyala, mabu iba:te Godokono Tabo kiyawao woko eba osiyodilonalo, olowiopiagodone mani uwatema: kawonomamo malagidilonaka, inamabu olowamepiate ibino inamabu olowame baiamo kebe wokido kowatanake eba kunu. Wiyasiya a nani wokopino tanalo ma kunula, Godote a ebenu

☆ **2:16:** Luk 2:34; 2Kol 3:5-6

woko osiyodiloma: nanitabolo uwateiya, ebema: ale ebenu ololo apulo eba lamota:onalu a:da: elemasigi tabo idi kiyawaoa:no, ale Kelisokono wokino tabo kapiya ba:kiyawaonakoma:.

3

Godokono Oli Nopo Tanalodo Epatamo Woko Dosiwodilona Ebe Wokopino Tanalo

¹ Wiyasiya modoboa: la:le ma kunu malagidiloma:, a nani wokopiate a a:ka:tuwa: a me tabamo dowalogoema:. Eiyee, wokopi epetapiate ibino tanalo kawokalima: iba:te epetapino letago keba kunu kowapata:lamenake, ale la:tamo eba kunu ka:pelamenakoa: mabu la:le aimano tanalo iyalo iyatawaimata! Ega:walo a atumu ubia:nola ale la:godone opo idino sosi epatamo eba nemaimilo, la:le a mabuma: iba:tamo ebako leta ebo osiyodilolema:! ☆

² Numa:la:, la: Kolini sosi epo la: aimano nanitabo tanalo awokalimino letalata. Iyo, Kelisote ebe a:ka:tuwa: aimano tepo magumamo la:imano iyaiya tanalo akuloli, me opo epo bilibilinomate ebe tabo eba ka:la:miolelo la:imano tanalo ega:walo aimano tanalo nanitabonomolo kiyatawaoma:. ☆ ³ Nanitabola, ebenu leta osiyodilo tetelo la:imano tanalo kawokalima: ebete me opono baelo peni kelawea: ega:walo ebete atumu me opono tabo akuloleno kawokawo dilidili nokola kuwatea:. Ao, ebete wiyasiya Igilo Godokono Uliyanano elawamo ebe leta eba osiyodilolo aimano

☆ **3:1:** 2Kol 5:12; Ali 18:27 ☆ **3:2:** 1Kol 9:2

tepo magumunomamo la:imano tanalo ebo akuloli, ebene ebete a iyaiya opamo aliboi iyaiya epate la:imano tanalo ado wadenomamo kiyatawaoma: ✧

⁴ Numa:la:, aimano Kelisoko magumulo ilukuli tanalodo ale Godoko nanitabokobi eba midinalo la:imano tanalo awokalima: me tabo ebema: gelama:, ⁵ wiyasiya a iyatawala, a a:ka:tuwa: aimano elawamo Godokono woko osiyodilo tanaloma: tabo idi gelama: modoboa:. Wiyasiya kalakala kawonomola, ale ebene woko kosiyodiloma: ebe kapiyate a a:modoboiamenako, ⁶ iyo, Godote modobo elawo atamo iyalo ikaeamiya ale ebene oli nopono tanalodo epatamo walubi woko kosiyodilonama:. Ebema: numa:la:, ebete dopamo ebene iyaiya Totomu Tabo me opono netewa kawokawo nokola unamo keba kunu kakuloliyale, ebete me tetelo ebene oli nopono tabo eba kunu kakuloliya:, mabu ebe tagala Totomu Tabono tanalodo me opo epate a:e wiya kapiya lawenaka. Iyo, me tetelo ebete ebene oli nopo ebene Uliyanano elawamo ebema: awokalimiya, mabu ebe Uliyana ebe nanitabo igilo epatamo dikalamena ebe wade Walubidawala. ✧

⁷ Nanitabola, Godote dopamo ebene Totomu Tabo kawokawo nokola unamo akuloete Mosesetamo eba ikamelo ebe atu tetenomolo ebete ebene kawo alonomo ebetamo ebo awokalimiya. Ebe mabuma: Mosesekono lolote pukuilamenomoma: ediya, ebene ebete epatamo walo da:ka:pemaigiya ebe pukuilame tanalo

✧ **3:3:** Maimi 24:12; Yel 31:33; Isi 36:26-27 ✧ **3:6:** Yel 31:31; 1Kol 11:25; Yon 6:63

a:ka:tuwa: eba olopoligonatolo iba:te wiyasiya ebetamo meleoma: ka:modobiya:. Ebema: numa:la:, epatamo a:e wiya dikalamena ebe Totomu Tabono nopote Godokono alago eba kunu da:pemaigiya, ✧⁸ ebe tanalodo a iyatawala, ebena Uliyanagodone walone tetelo da:pemaigiya ebe nopo alote beda: kawonomola:ka:, iyo, ebe oli pukuilameno elawote dopo pukuilameno elawo nodolina! ⁹ Nanitabola, Godote ebena dopo nopono tanalodo epo kuba osiyodilolepima: ka:la:minako, wiyasiya ebe kuba wiya ikalame nopote ebena kawo alonomago pawokaliya. Ebema: ebe tanalote a ma kunu iyatuamena, Godote me tetelo kebe oli nopono tanalodo epo ebena tuputupupima: deka:la:minako, ebe oli nopono pukuilame elawote dopo nopono pukuilameno elawo nanitabonomolo nodolina! ✧ ¹⁰ Me mabuma: ale dopamo tetelo kebe nopo pukuilame tanalo kawonomoma: degelanakima:, a tetelo oli nopono nani pukuilame tanalo kawonomote ebe dopo tanalono gobebobo da:pelawiya, ale ebe oli tanalo eba umilo woki iyakobi midilite ebo geliyama:, dopo tanalo ebe nani pukuilame tanaloda:, iyo, tagala nopono pukuilame tanalote aimano wokilo gito olopoligadigiya. ¹¹ Numa:la:, kebe nopote tete da:pesolo agodolo kitanama: dopamo da:pemaigiya, ebe nopono pukuilame tanalote nanitabolo itanami wiyasiya walone a:ka:tuwa: olopoligiya, ebema: ebe tanalodo a nanitabolo iyatawala, kebe oli nopote Godokono ubilo

✧ 3:7: Maimi 34:29 ✧ 3:9: Totomu 27:26; Lom 1:17

uwomua: tetelo ditanamene, ebe nopono pukuilame elawote dopo pukuilameno elawo kawonomamo nodolina!

¹² Ega:walo me tanalo idila. A Godokono nani wokopiate ebena pukuilame tanalo kawonomo nanitabolo kuima: olowiolo bilukulinama:, ebema: ale tolea:no Wade Tabo kiyawao woko elawonomamo bosiyodilonakoma:. ¹³ Wiyasiya a piyate me tetelo woko dosiyodilonama: a Moseseko keba kunula:ka: eba kunua:, mabu ebena ololote pukuilaema: dediya, ebe tetelo ebe ubia:noma: ediya Isalaela epate ebe pukuilame tanalote ebegodone olopoligadigalo uima:, iyo, ebete ebe tanalo iba:tamo kowaminama: ebena ololo kalikamo ebema: muliya. ✧ ¹⁴⁻¹⁵ Numa:la:, Moseseko tetelo Isalaela epate Godotamo wato kodakodaibinomoma: nanitabolo eda:onamiya, iyo, Mosesete ebena ololo kalikamo keba kunu ka:muliyale, Godote eba kunu ibino tepo magumuno woki atumu a:ka:mula:lamiya iba:te idoko magumulo kilukulionama:. Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga ibino wokino tanalate eba kunu idoko magumulo pola:lamenamiya, iyo, Mosesete Godokono Bukamo tagala nopono iyaiya Totomu Tabo ega:walo walubi tabo epetapi dakuloliya, iba:te ebe iyaiya tanalo eba ka:la:miolelo ebe tabono magumu nanitabolo kuwatena:. Wiyasiya numa:la:, kebe tetelo lumagite Kelisago kokolionama: ebetamo da:pemene, Godote ebe tanalo kapiyado ebena tepo magumu mula:meno kaliku ebegodone kelaemene,

✧ **3:13:** Maimi 34:33

16 iyo, kalakala kawonomola, lumagite aimano Kawodawatamo dolobigamene ebe tetelo Godote ebene tepo magumuno idoko tanalo ebegodone nanitabonomolo kowagalimene. ✧

17 Ebema: numa:la; aimano Kawodawa ega:walo ebene Uliyana ibi kapiyala, ebema: ebe Kawodawano Uliyanate kebe lumagigodolo dokolina ebe lumagite nanitabo tutu okoli tanalo kiyatawamene. ✧ 18 Iyo, kalakala kawonomola, ebe mabuma: a nanitabokobi midipi bilibilinomate ma kunu bilukulinama; aimano ololo ka:mula:lema: tanalo idite itana:no Kawodawano pukuilame tanalo kawonomote a magumune nanitabonomolo emaiganako. Nanitabola, aimano Kawodawa ega:walo ebene Uliyana iba:te kapiyanomoma: deda:na, ebema: ebegodone demaigana ega:walo agodone da:kemaigana ebe pukuilame tanalo atumu ibi kapiyala. Ebema: numa:la; ebe pukuilame tanalote a magumulo wade woko eba osiyodilonalo a iyanomo epoma: midina. Iyo, lumagite motono gabodo unamo keba kunu ka:nodolonakole ale eba kunu Kawodawano pukuilame kawonomo awokalimi tanalodo odolonama; ebema: walone tetelo ale ebene ololonomoma: nanitabonomolo ka:neda:omalema:.

4

*Godokono Nani Wokopiate Kubadopo Gebeto
Damelamo Osiyodilole Kalilima: Eba Eda:onalo,*

Ebete Ebenu Wiya Kawonomo Igilo Tabo Ibi Magumamo Gito Diyatiya

¹ Ebema: a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama: ale woko osiyodilo tanalo magumulo kuiwodopoma: a:keda:oma:, mabu Godote ebenu nilakapo tanalodo me wade woko atamo gito ikaeamiya. ² Ebe mabuma: ale me woko wadenomamo kosiyodilonama:, me opo epate kebe iyaiya ilipo tanalo diya gabodo kosiyodilolene ale ebe tanalo bilibilinomo ginima:mo iyalo ilateliyama:. Ega:walo ale Godokono tabono iyaiya magumu nanitabonomolo eba awokalilamelolo, tabo olowiopiate aimano ubi tanalamo ka:tudila:oma: ale a:da: elemasigi gabodo ibi gito kekalakalailamena:. Ao, ale Godokono umi magumulo dilukulinama: ebe tanalo eba malagidilonalo, ale ebenu nanitabo tanalo awokala ebema: kiyawaonakoma:, mabu a ubila aimano tabo olowiopi bilibilinomate ibino tepo magumuno mulo wokiago ma kunu kegelama:na:, a Godokono nani wokopima: eda:onama:, ebenu iba:te ebenu iyaiya iyatulame tabo agodone wadenomamo kuwatema:na:. ✧

³ Numa:la:, ale Wade Tabo eba kiyawaolo wiyasiya ebe tabono magumute olowiopi-agodone waminalo ditanamene, ibi magumulo piyate a:e gabodo da:tolamena ibi kapiyate ebe igilo tabono magumu a:kelaema:na:. ⁴ Iyo, iba:te Kelisoko nanitabokobi ka:midina: mabu Saitanate me opo kawonomolo nanitabokobi midia:pino godoma: eba eda:nalo, ebete

✧ **4:2:** 2Kol 2:17; 1Tes 2:5

ibino tepo magumuno woki idokoma: iyalo a:midililamiya iba:te Wade Tabo magumune demaigana ebe alo umikapoma:. Wiyasiya numa:la;, Kelisogodolo kawo pukuilame tanalonomote ditana ebena Wade Tabote ebe tanalo ma kunu awokalimina, ebe ega:walo Godoko ibi kapiya olonomola. ☆ ⁵ Me mabuma: a a:ka:tuwa: a eba walogoelo aimano tanaloma: tabo ka:kiyawaona;, ao, a wiyasiya Wade Tabo kiyawao magumulo Kawodawa Ya:su Kelisokono tanalo kapiya eba awokaliminalo, ebe mabuma: a a:ka:tuwa: a la:imano wiya: wokopima: ba:midinama:. ⁶ Nanitabola, Godote dopamo ma kunu giya, “Alo, a:ma: idoko magumune pawokalawete na:pipukuilama:” ebema: a tetelo me atu Elawodawate ebena alamo aimano tepo magumu a:pipukuilameleamiya, Kelisokono ololo magumune demaigana ebe pukuilame tanalodo ale Godokono kawo alonomo wadenomamo kuminama:. ☆

⁷ Wiyasiya numa:la;, a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama: aimano tanalo ebe ma kunula. Ale kubadopo gebeto damelamo osiyodilole kalilima: eba eda:onalo, ebete ebena wiya kawonomo igilo tabo a magumamo gito iyatiya, mabu ebe ubila ebe tabote a magumulo eba itanalo a ebo kiyatawaomalema;, ebe igilo tabono pukuilame elawo kawonomo aimanoa;, ebenola. ☆ ⁸ Ebe mabuma: iyaiya gabo bilibilinomodo temeteme tanalate atamo emaimionaka, wiyasiya ebe tanalate aimano

☆ **4:4:** Epe 2:2; Kol 1:15; Yu Epo 1:3 ☆ **4:6:** W Mabu 1:3; Ais 9:2; 2Kol 3:18 ☆ **4:7:** 2Kol 5:1

igilo mula: tanalo laema: gabo odiyoboma: modoboa:. Ega:walo woki bilibili tanalate atamo a:pelamenaka, wiyasiya ebe tanalate woko ginima:mo iwuti woki atamo ikaeaema: modoboa:. ☆ ⁹ Ega:walo atamo iyaiya gowelaopiate emaimionaka, wiyasiya iba:te atamo temeteme ikaeame magumulo Godote a ka:miyapaenakoa:. Ega:walo tete bilibilinomo epetapilo iba:te a kubanu alukoenaka, wiyasiya ebete ibi nodiyobolena iba:te a nanitabonomolo kubaiamekapoma:.

¹⁰ Ebema: nanitabola, iyaiya tete bilibilinomolo ale me opolo aimano a:ela apa:go eba wap-ata:lamenalo, ale aimano temeteme tanalodo iyaiya epatamo Ya:sukono a:e tanalo bawokalim-inakoma:, mabu a ubila iba:te atu tetelo ebenu igilo agodolo nanitabonomolo uima:. ☆ ¹¹ Iyo, ale Ya:suko mabuma: me opolo eba ilukulinalo atamo iyaiya a:e olalati tanalate ebo pelamenaka, mabu ebe ubila me opo epate ebenu igilo aimano a:elao apeno temeteme tanalodo uima:. ☆ ¹² Ebema: kalakala kawonomola, kebe tetelo ebako a:e tanalote a magumulo woko dosiyodilona, ebe atu tetelo Ya:sukono nanitabo igilote la: magumulo woko ba:kosiyodilona.

¹³ Nanitabola, Godokono Bukalo ebenu wokedawa idite tabo dopamo ma kunu giya, “Nale Godoko nanitabokobi eba midinalo tabo ebema:kiyawaomo.” Ebema: numa:la:, a atumu, aimano tepo magumuno uliyante atu nanitabokobi midi tanalo eba lawelo, ale Godokono tabo ebo

kiyawaonakoma: mabu ale ebe nanitabokobi na:midinama:.

✧ 14 Iyo, a me tanalo iyatawala, potele aimano Kawodawa Ya:suko igilamo dadipatiya, ebe Elawodawate ebe igilokobi keba kunu ka:midiyale, ebete eba kunu a ebene nani wokopi igilamo atumu kowadipaeatemene, ebene ebete la:la, ala, a bilibilinomo ebene ololo apuamo nanitabolo gito kemagataemene.

✧ 15 Ega:walo me tanalo idi na:kuma:la:, la:tabo olowiopi mabuma: ale aimano iyaiya temeteme tanalo iyatawaonakoma:. Ebe mabuma: me tetelo Godokono nilakapo tanalote me opo kawonomamo eba tonalo, iyaiya epo epetapiate ibino dopo tetenomolo ebene tabo dolowionakoma:na:, ibi magumulo epetapi bilibilinomate kalakala tabo ebetamo gela ebo kowagilima:na:, iyo, ebe tanalodo iba:te ebe nanitabonomolo kowalogoma:na:.

16 Me mabuma: ale woko magumulo kuiwodopoma: a:keda:oma:. Iyo, ale aimano a:elao apeno igilote opamo iwisigalo duminama:, a wiyasiya me tanalo idi kalakalago niyatawaonama:, aimano tepo magumuno igilote Godogodone eba penalo, egela idilo elawo idi kelawe, egela idilo elawo idi kelawe, eba kunu ebe nanitabo igilo tanalono elawote a magumulo unamo odolona.

✧ 17 Ebema: nanitabola, me tetelo ale kebe temeteme tanalo kiyatawaonakoma: ale ebe tanalo egege tanalonomoma: gelanama:, mabu a iyatawala ebe tanalate uwomua: tetelo agodolo

a:ka:pola:nama:na:. Iyo, ebe temeteme tanalodo ale uwomua: pukuilame wiya kawonomo ka:nelaemalema:, ebema: ebe wade teteno kalakala tanalote me teteno temeteme tanalo nanitabonomolo kawonomamo ka:nodolimene. ☆ ¹⁸ Ebema: numa:la:, me tetelo ale me opolo kebe tanalo bilibilinomo aimano balida:mo dulamenama:, ale ebe tanalo nanitabolo kemalagidilolena:, a wiyasiya epate ibino balida:mo ulaema: modoboa:noma: deda:ona, ebe iyaiya tanalo kapiya kawonomamo malagidilolenama:. Nanitabola, ebe tanalate uwomua: tetelo Godogodolo ba:pola:nama:na:, wiyasiya me opolo da:pola:na ebe inamabuate nolopoligona. ☆

5

Nanitabokobi Midipiate Ibino Oli Igilo Ape Godogodone Laema: Ubi Diyatina

¹ Ebema: a nanitabokobi midipi iyatawala, a me opolo eba ilukulinalo aimano a:elao ape epate kubadopo nupunupu ea:ge bailo detemoteona ebe nupunupu keba kunula:ka: eba kunula. Wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo da:pola:amena ebe nupunupate da:kubakubaoma:na:, Godote a mabuma: kebe oli motonomo ebena Unu Duliyomololo detiya, ale ebe nanitabo moto lawete uwomua: tetelo ebolo bilukulinama:. Numa:la:, nale degemo ebe tabo ebe ulila, mabu lumagite kebe oli moto Godogodone da:nelaemene ebe moto ebe ebena oli igilo apela, iyo, Godote ebe

☆ **4:17:** Lom 8:17-18 ☆ **4:18:** Kol 1:16

moto a:ka:tuwa: etiya, me opo lumagitea: ☆
² Ebema: nanitabola, me tetelo ale temetema:go eba iminalo aimano ubi tanalo kawonomamo iyatinama:, Godote a ebe Unu Duliyomolono motamo samonomamo ka:nowadipima:. Numa:la:, a ebe nanitabo moto da:nelaema:, ☆
³ ebe tanalo ebe lumagite oli kaliku wadenonomo keba kunu ka:pulinakole eba kunula, iyo, ebete oli kaliku kalakalago kelaemene mabu ebete kalikua:no ilipago okolima: ubia:nola.
⁴ Nanitabola, ale me opono apa:go eba ilukulinalo me opono iyaiya mibomibo magumulo iminama:, wiyasiya aimano wokino tanalo ma kunu kitana: ale me opono ape gito miyapama:. Ao, ale me tetelo aimano ape modobodopoma: gelanama:, wiyasiya me atu tetelo ale Unu Duliyomolono oli ilukuli ape uwatema: ubi kawonomamo iyatinama:, mabu a iyatawala ale nanitabolo da:nuwatema:, ebe tetelo uwomua: oli ilukuli igilo tanalote aimano tagala ilukuli ape eba mula:leamelo ebe ape iyanomoma: ebo ka:midilimene. ⁵ Ebema: numa:la:, ale ebe oli ilukuli igilo kelaema: potele a wadekobi da:midiya ebe Elawodawa ebe Godotela. Iyo, ebete ebeno Uliyana atamo gito ikaeamiya, ebema: ale ebe tanalodo ma kunu kiyatawaomalema:, kebe wadewade tanalate ebegodolo da:pola:na, walone tetelo ebete atumu ebe tanalo bilibilinomo atamo nanitabonomolo kikaemene.
⁶ Ega:walo me tanalo idila. Ale aimano nanitabokobi midi magumulo tolea:no

☆ 5:1: 2Kol 4:7 ☆ 5:2: Lom 8:23

kalakalago bilukulinama:, mabu a iyatawala ale me opono apa:go eba ilukulinalo aimano oli igilo apa:te aimano Kawodawagodolo ebeno Unu Duliynomololo ba:na:pola:amena. Wiyasiya numa:la:, ebe wade igilote a mulunomolo ditana, ✧ 7-8 ale ebe tanaloma: ubia:noma: keda:ona:, ao, a tolea:no kalakalago bilukulinama: mabu ale me tetelo aimano balida:mo kebe tanalo ulaema: modoboa:noma: deda:onama:, ale nanitabokobi midi magumulo eba wapata:lamenalo ebo biyatawaonama:, ale ebe tanalo walone tetelo nanitabonomolo kulaemalema:. Iyo, nanitabola, a ubi kawonomola me opono ape atepate aimano Kawodawano oli motolo eba:go ka:nilukulinama:, ✧ 9 wiyasiya ale me opolo tete geyageyanomolo dilukulinama: o me me opo samayo atepate Unu Duliynomololo da:nilukulinama:, ale tete bilibilinomolo aimano Kawodawa kapiya kalakalaima: aimano tepo magumuno ubi kawonomamo iyatinama:. ✧ 10 Ebema: me tanalo kawo tanalonomola, a bilibilinomate Kelisotamo da:nemaimioma:, ebete Godokono ubi tanalodo aimano iyaiya tanalo ebo kanagilameleaemene. Iyo, ale me opono apa:go eba ilukulinalo kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenakoma:, ebete ebe tanalo bilibilinomoma: atamo wade wiya ega:walo kuba wiya modobonomolo ebo kikaemene. ✧

Godote Kelisokono Osiyodilo Tanalodo Me Opo Epo Ebeno Namutupima: Da:midiliya

✧ 5:6: Yu Epo 11:13-16 ✧ 5:7-8: Pil 1:23 ✧ 5:9: Kol 1:10; 1Tes 4:1 ✧ 5:10: Igilo 12:14

11 Ebema: numa:la:, a piyate aimano Kawodawano nani wokopima: deda:onama:, ale ebe toleme gabo eba iyatawaolo epetapi bilibilinomo ebema: analenakoma: iba:te ebetamo kolobila:oma:. Iyo, Godote aimano nanitabo tanalo iyatawanomola, wiyasiya na ubila la: la:imano tepo magumuno mulo wokino tanalago aimano tanalo atumu wadenomamo niyatawaiyala:.

12 Numa:la:, me tabamo a a:ka:tuwa: a kowalogoea;, ao, a wiyasiya aimano ubi tanalo ma kunu iyatima:, ale aimano nanitabono osiyodilo tanaloma: wadewade woki la:tamo eba ikalamelo la:le a mabuma: ebo kamamaomamota. Ebema: la:imano sosi magumulo piyate epetapino tepo magumuno iyaiya tanalo nanitabolo malagidilolea:no ebe epono unu tama kapiyama: damamaona, iba:te ibino kubakuba wokiago la:go dapaminea:ema, ebe tetelo la:le modobo elawo kelaemamota iba:tamo tabo wadenomamo ka:wiaema:.

13 Eiye! Iba:te aimano nanitabo woko osiyodilo tanaloma: a daedalepima: degelana ebe tabo nanitabola:ka:? Ao, nanitaboa:, wiyasiya la: epetapiate tabo eba kunu degelaema, kuba:, mabu a ebo kemalagidilomalema: ale Godoko kapiya kowalagonama: woko bosiyodilonama:. Ega:walo tete idilo la:le la:imano woki iyama: mida:wete a daedalea:pima: da:kegelaema, ebe tanalo atumu modoboma: keda:mene, mabu ebe tetelo a ma kunu kemalagidilomalema: aimano woko osiyodilo magumulo la:le nanitabo walubi tanalo elaemata.

14 Numa:la:, woko osiy-

dilo magumulo Kelisokono nilakapo kimalagidilo tanalo kapiyate a emagataenako, mabu ale me tanalo nanitabokobi na:midinama:, ebe kapiyate me opo epo bilibilinomo mabuma: a:iya, iyo, ebe mabuma: ibi bilibilinomate atumu ebe magumudo a:ka:elaiya. ¹⁵ Numa:la:, ebete ibi bilibilinomo mabuma: a:iya, mabu Godoko ubia:nola me opo epate ibi a:ka:tuwa: ibi kalakalailamelo walo ka:kilukulionama:. Ebete wiyasiya ebenu ubi tanalo ma kunu iyatina, kebe Kawodawate ibi mabuma: da:iya iba:te ebe kapiya kekalakalaiminama: nilukulionama:na:, iyo, ebe Godote igilamo dadipatiya ebe dawala. ✧

¹⁶ Ebe mabuma: ale me tetene wagilimite lumagi idino tanalo me opono unu tama gabodo walo akanagiyamidaema:. Eiye! Ale dopamo Kelisokono tanalo eba kunu kubanu anagiyamidamenakima:, wiyasiya kalakala kawonomola, ale ebe kuba wokino tanalo miyapate me tetelo ebe wadenomamo buminama:.

¹⁷ Ebema: kebe lumagite Kelisoko magumulo dokolina ebenu tanalo ma kunula. Ebenu tagala okoli tanalote ebegodolo dolopoligi, oli okoli tanalote ebetamo gito pi, iyo, me tetelo ebe oli lumagima: eda:na. ✧

¹⁸ Numa:la:, ebe wade wokono tanalo bilibilinomo Godote iyalo tetelo a:ka:tuwa: osiyodiloliya, iyo, ale dopamo eba:go gowelaopima: eba eda:onalalo, ebete wiyasiya a uwatete Kelisokono osiyodilo magumudo a ebenu wadewade namutupinomoma: ebo midiya. Ebe tetelo ebete ebe atu wade woko atamo ma kunu

ikaeamiya, ale epo epetapi ebetamo eba magaelelo iba:te ago kapimiya ebenu wade namutupima: keda:onama: ✧ ¹⁹ Ebema: ale me opo epo bilibilinomatamo tabo ma kunu kiyawaonakoma:, Godote Kelisokono osiyodilo tanalodo iba:tamo wade woko eba osiyodilonalo ibi ebenu wade namutupima: ebo midiliya, iyo, iba:te dopamo kebe kuba kosiyodilolenakiye ebete ebe tanalo bilibilinomo ebenu wokine gito egebolelamiya. Nanitabola, a piyate me woko dosiyodilonama:, dopamo tetelo Godote a ebenu nani wokopima: eba ka:milo ebete me woko atamo ebema: ikaeamiya, iyo, ebe ubila epate ebenu tabo ado kolowioma: ✧

²⁰ Me mabuma: ale me opolo Kelisokono woko gobebobolo eba lamota:onalo ale epatamo ma kunu kiyawaonakoma:, “Ale la: toweolama:ta, modobola la: Godotamo okoli bai nikama:la:, ebenu la:le eba:go gowelao tanalo dosiyodilawenakoma, ebete la: ebe tanalone wagailitate la: ebenu wade namutupima: ka:midilima:ta.” Numa:la:, Godote ado me tabo kiyawaonako, alea: ²¹ Nanitabola, Kelisote kuba osiyodilo tanalo idi nanitabolo kiyatawanamia:, wiyasiya Godote a kowalubima: aimano kuba osiyodilole tanalo ebetamo alomoamete kuba osiyodiledawa idi keba kunula:ka: ebe ebako dawama: gito midiya, mabu ebete ebenu ubi ma kunu iyatiya, ale Kelisoko magumulo dilukulinama: ebete ebe tanalodo a ebenu tuputupupima: ka:midima: ✧

✧ **5:18:** Lom 5:10 ✧ **5:19:** Lom 3:23-25 ✧ **5:21:** Yu Epo 4:15

6

¹ Ebema: la: niyaniyata, a Godokono nani wokopiate eba:go woko eba osiyodilonalo, ale la: ma kunu toweolama:ta, Godote me opo epatamo dawokalimiya la: piyate ebe nilakapo tanalo delawa:ima, la: nanisiwale! Modoboa: ebe nilakapo tanalote la: magumulo nanitabo woko osiyodiloa:no la: magumune wadewade da:ima:te ebema: a:kemaimioma:na:.

² Iyo, Godote ebenu Bukalo tabo idi ma kunu gena,

“Nale kebe tete wadenoma: degiyamo,
 ebe tetenomolo nale la:imano towetowe tabo olowiyamo,
 iyo, nale la:imano igilo ka:mula:lema:
 kebe egela modoboma: degiyamo,
 ebe egelanomolo la: nanitabolo owalubiliyamata.”

Ebema: la: wadenomamo nolowiala:, me tete ebe Godokono wade tetela, iyo, me egela ebe ebenu igilo mula: egelala. ✧

Polokono Woko Osiyodilo Tanaloma: Iyaiya Temeteme Tanalate Ebetamo Demaimiya

³ Numa:la:, a ubia:nola ale epatamo dosiyodilonama: idite ebe woko kubama: gema:, ebema: ale woko wade wokinomago osiyodilonama: ale epetapino agowa ukamidaolepima: eda:okapoma:.

⁴ Ebe mabuma: a Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale ebe tanalo aimano osiyodilole bilibilinomo magumulo kawokalim-inakoma: aimano woko magumulo kodakodalo ebema: lamota:onama:, iyo, iyaiya temeteme tanalo ega:walo mibomibo tanalo ega:walo olalati

✧ 6:2: Ais 49:8

tanalate atamo demaimionaka, ebe tanaloma: ale woko katepana. ⁵ Ebema: numa:la:, tete epetapilo nanitabokobi midia:piate a alukoenaka, ega:walo tete epetapilo iba:te a idoko motamo gito iyalekenaka, ega:walo tete epetapilo iba:te epatamo elawo ikalamenaka a kanakapuaema:. Iyo, tete epetapilo epetapiate a walubia:no a a:ka:tuwa: mibomibo woko osiyodilolenakoma:, ega:walo tete epetapilo ale u lao tanalo anaetoamidanakoma:, ega:walo tete epetapilo bae kape tanalote a uamenako. ✧

⁶ Wiyasiya ebako tanalo bilibilinomo magumulo Godote atamo dikaeamena ebe wade daleya: okoli tanalo, ega:walo ebeno mulo iyatawa tanalo, ega:walo aimano tepo magumu kodakodailame tanalo, ega:walo ebeno nilakapo awokalimi tanalo, ale ebe wadewade tanalo kapiya awokalilamenakoma:. Ebene ebeno Wade-talena Uliyanate a magumulo dokolina ebe tanalo, ega:walo ale tuputupu gabodo epetapi kawonomamo demalagidilolenama: ebe tanalo, ✧ ⁷ ega:walo ale ebeno Nani Taboda:kiyawaonakoma: ebe tanalo, ega:walo ebeno elawote a magumulo woko dosiyodilona ebe tanalo, ale atumu ebe iyaiya tanalo kawokalilamenakoma:. Numa:la:, Godokono tuputupu okoli tanalote aimano gowelaono gilima: eda:na, ebako gila:te aimano netewa kotolo ba:pola:na.

⁸ Ebema: nanitabola, tete epetapilo epate a unamo owadipaeatenaka ega:walo tete epetapilo iba:te atamo ilipo ikaeamenaka, iyo,

✧ **6:5:** 2Kol 11:23-27 ✧ **6:6:** 1Tim 4:12

tete epetapilo iba:te a kuba osiyodilolepima: egelanaka ega:walo tete epetapilo iba:te a emoioenaka. Ebene iba:te a a:da: elemasigipima: eka:minaka, wiyasiya tete bilibilinomolo ale nani tabo kapiya kiyawaonakoma:, ⁹ iyo, iba:te a uwatema: ubia:noma: eda:ona, wiyasiya Godote a kalakalago uwatenako. Ega:walo iba:te na:kegelana aimano olalati tanaloma: tatalila a ka:elaomalema:, wiyasiya numa:la:, ale Godokono ubilo igilolo ilukulinama:, iyo, ale iba:godone kawokawo temeteme iyatawaonakoma:, wiyasiya ebete ibi nodiyobolenako aimano igilo nanitabonomolo kiyailiaema:.

✧ ¹⁰ Ebema: tete epetapilo ale ipupagopima: eda:onakoma:, wiyasiya tete bilibilinomolo aimano tepo magumulo kalakala kapiyate itananako, ega:walo epate a nigologolopima: gelanaka wiyasiya ibi bilibilinomo epetapi ale Godokono tepo magumuno wadewade tanalamo dogodogopima: midilinakoma:, iyo, iba:te a inamabua:pima: ka:minaka wiyasiya Godokono dogodogo tanalo bilibilinomate agodolo ba:pola:na.

¹¹⁻¹² O Kolini namutupiala:, numa:la! Ale la: eba malagidilolenalo aimano tepo magumuno nilakapo gigiyute la:tamo a:iyamidalo itana, iyo, ale nanitabo tanalo idi wamina:no tabo la:tamo awokala ebema: kiyawaima:. La: wiyasiya la:imano tepo magumuno gigiyu atamo emopil-imata, ¹³ ebema: nale la: naimano gudima: eba midilitalo tabo ma kunu kiyawaomo, aimano tepo magumulo la: mabuma: ditana, modobola

✧ **6:9:** 2Kol 4:10

la:le ebe atu nilakapo tanalodo la:imano tepo magumuno gigiyu atamo atumu na:ka:ilama:la:
 ☆

Woko Osiyodilo Magumulo Nanitabokobi Midipiate Nanitabokobi Midia:piago Kapiyama: Akoeda:oala:

¹⁴ La: nanisiwale! La:le woko idi osiyodilo magumulo nanitabokobi midia:piago kapiyama: akoeda:oala:, mabu piyate Godokono tuputupu osiyodilolepima: deda:ona ega:walo piyate Godokono totomu tabamo tudila:oma: ubia:noma: deda:ona, iba:te tanalo idi kapimiya keba kunu na:kosiyodiloma:na:? Iyo, alo magumulo dowapata:lamena ega:walo idoko magumulo dowapata:lamena, iba:te kapimiya keba kunu na:kilukulinama:na:? ☆ ¹⁵ Eiyel Kelisoko ega:walo Saitanako iba:te tanalo idi osiyodiloma: ibino woki kapiyama: a:ka:midima:na:! Iyo, nanitabokobi mididawa ega:walo nanitabokobi midia:dawa, ibino wokino tanalate iyaiya eba pola:nalo iba:te kapimiya ilukulinama: gabote a:kitanamene!
¹⁶ Ega:walo eba kunu Godoko amamatedawa ega:walo ida:da:li uliyana amamalateledawa, ibi netewapino wokino tanalate eba gowelaonalo milo tanalono nopo iyati gabo a:kuima:na:! Numa:la:, a piyate Igilo Godoko nanitabokobi da:midinama:, a ebe amamateno iyanomo motola, ebema: ebete ebe tanalo eba malagidilolo ebenu Bukalo tabo dopamo ma kunu giya,
 “Nale naimano epago eba okolinalo,

iba:te naimano ololo apulo bowap-
ata:lamenama:na,
iyo, iba:te na kapiya ibino Godoma: eba
ka:na:minalo,
nale atumu ibi naimano nani epoma:
beka:la:minamo.” ✧

17 Ebema: Kawodawate walo ma kunu kegiya,
“Naimano epala;

modobola la:le nanitabokobi midia:pi magu-
mune nemaimiala;

la: ega:walo ibi,

la:le netewa iyaiya taneba magumulo kiluku-
liawenama:.

Ebene nale kebe iyaiya tanalo kubama: dege-
nakomo,

la:le ebe kuba daleyaya tanalo ako-
ologilinakala;

mabu la:le me tabamo da:tudila:wenakoma,

nale la: nanitabolo kalakalago buwatanako-
mata. ✧

18 Iyo, ebe tetelo nale la:imano nabiwima: eba
eda:nalo,

la:le naimano gudima: beda:onamata,

mabu na Kawodawa Elawonomote
me tabo nanitabolo gemo.” ✧

7

1 Naimano wadewade namutupiala:, numa:la:,
Godote ebe wade tabo a nanitabokobi midipi
mabuma: nanitabonomolo a:kiyawaiya, ebema:
ale aimano apa:mo dosiyodilolenakoma:

✧ 6:16: 1Kol 3:16; Kalima 26:12 ✧ 6:17: Ais 52:11; Awo 18:4

✧ 6:18: 2Sa:m 7:14; Yel 31:9

ega:walo aimano tepo magumulo demalagidilole-nakoma:, ebe tanalo bilibilinomo magumulo daleyā tanalo idite itanama: modoboa:. Iyo, kebe kuba daleyā tanalate agodolo da:pola:na, modobola ale ebe tanalo bilibilinomo ukulaote, Godoko toleme magumulo eba ilukulinalo aimano igilo kawonomo ebe kapiyatamo bikameonakoma:.

Polote Kolini Sosi Epono Osiyodilole Tanaloma: Kawo Kalakala Delawiya

² Ebema: nale la: walo nakanalemata, modobola la: la:imano tepo magumuno gigiyu atamo na:ilama:la:, mabu numa:la:, ale la:imano taneba magumulo lumagi iditamo kuba tanalo idi kosiyo-dilola:, iyo, ale kapiya lumagi idi ka:kubaimia: ega:walo a:da: elemasigi gabodo lumagi idino kapiya inamabu idi kelaemea:. ³ Wiyasiya nale me tabamo ma kunu kegita: la:le natamo kuba idi osiyodilimata. Ao, nale me leta magumulo dopamo keba kunu kegemo atu tabo walo ma kunu kegitamo, ale aimano tepo magumuno nilakapolo la: nemalagidilole-nata, iyo, la:la, ala, ale tete geyageyanomolo me opolo kapimiya dilukulionama:, aimano a:elao teta:mo ebe atu nilakapo magumudo palo ka:nemaimiomalema:. ⁴ Ebema: la:le na atumu nilakapolo da:kemalagidilona:wenama, nale ebe tanalo nanitabolo eba iyatawanalo la: mabuma: kawonomamo amamanamo. Iyo, naimano tepo magumulo kalakala tanalote kawonomamo itana, mabu a nani wokopiatamo iyaiya teme-teme tanalate demaimiya, nale ebe temeteme magumulo eba lutalo la:imano nanitabo tanalo

demalagidilonakomo, gelebadi tanalote naimano tepo magumu ebo tabokaiminako.

⁵ Numa:la:, ale aimano kawo woko osiyodilo tanaloma: elawoa:dopoma: eba eda:olo me Ma:sadoniya opamo ebo pelaima:, wiyasiya ale malo ela amio tete nanitabolo ka:pumia:, mabu iyaiya temeteme tanalo epetapiate atamo walo ma kunu ka:pemaimiya, nanitabokobi midia:pi epetapiate gowelao tanalo atamo owadaiya ega:walo aimano tepo magumulo tole tanalate emaimiya. ☆ ⁶ Wiyasiya Godoko iyatawanomola, piyate woko magumulo kuiwodopoma: deda:ona ebe epono tepo magumu elawokobi ka:midilima:, ebema: aimano woki bilibili magumulo ebete Taitasikono pe tanalamo a owalubi. ⁷ Nanitabola, ale ebena pe tanalo duima: kalakala ebo laima:, wiyasiya ebe tetelo ale ebe tanalo kapiyanomoma: kekalakalaoa:. Ao, la:le ebe keba kunu kowaluba:ima, ale ebe tabo ebegodone dolowima: kalakala idi walo ebo kelaima:. Ebene ebete a ma kunu danai, la:le na unaema: ubi kawonomamo diyata:wenama, ega:walo la:le natamo temeteme ikaname tanaloma: la:imano tepo magumulo mibomiboma: deda:wenama, ega:walo me tetelo la:le na kekalakalainama:ema: kawonomamo demalagidilawenama, nale ebe iyaiya tanalo dolowimo naimano kalakalate ununomamo ebo odoli.

⁸ La:le naimano leta osiyodilo tanalo idido temeteme delawa:ima, nale ebe tanalo iyatawate temeteme tanalo atumu a:kelawa:tepimo, wiyasiya nale ebe temeteme iyabaiamo

☆ 7:5: 2Kol 2:13

gito iyatimo mabu na ma kunu iyatawimo, naimano tabono tanalote kebe temeteme la:tamo dikalametia ebe temeteme tanalote tete geyageyanomolo la:godolo a:kitanamene.

☆ 9 Ebema: me tetelo naimano leta osiyodilo tanaloma: kalakala tanalote nagodolo bitana, wiyasiya numa:la:, la:le dopamo diyatawaima ebe temeteme tanaloma: na kekalakalana:, ao, naimano kalakala bitana mabu Godote la:imano temeteme tanalomo wade woko idi la:godolo eba osiyodilolo, la:le la:imano woki iyakobi midila:wete ebetamo walo ebo kolobilimata. Ebema: nanitabola, a Godokono nani wokopiate aimano tabamo temeteme la:tamo dikalametia, ale ebe tanalodo kuba tanalo idi la:tamo kosiyodilola! 10 Iyo, kebe temeteme tanalate Godogodone lumagitamo demaimionaka, ebe temeteme tanalodo ebete ebena woki iyakobi midilite Godotamo ebo kolobigamene, ebema: ebete igilo mula: tanalo delaemene, ebe tetelo ebena temeteme tanalote olopoligadigate kalakala kapiyate kitanamene! Wiyasiya kebe temeteme tanalate me opono ubi tanalo waloma:tale magumune lumagitamo demaimionaka, ebete ebe tanalodo kalakala idi a:kuimene mabu ebete a:e tanalo kapiya kelaemene. ☆ 11 Ebema: modobola la: me tanalo numa:la:. Godote la:imano temeteme tanalodo la: magumulo wade wokonomo idi ma kunu osiyodili, la:le ebegodone wade woki lawa:wete ebena tuputupu okoli tanalo kawokalima:ema: la:imano ubi kawonomamo ebo iyatimata. Ebene la:imano taneba magumulo

☆ 7:8: 2Kol 2:4 ☆ 7:10: Ma:t 27:3-5; Yu Epo 12:16-17

kebe lumagite kuba dosiyodili, la:le ebeno kuba tanaloma: tole kawonomo eba lawelo la:imano dowa tanalo ebetamo nanitabonomolo ebo awokalimata. Iyo, la:le na walo ka:kunama:ema: ubi kawonomamo eba iyatilo, la:le la:imano osiyodilole tanalamo na kekalakalainama:ema: woki nanitabonomolo ma kunu elawimata, la:le kuba osiyodilodawatamo ebeno kuba wiya modobonomolo kikama:ema:. Ebema: kalakala kawonomola, la:le me osiyodilole tanalo bilibilinomodo la:imano tepo magumuno tuputupu tanalo awokalimata, iyo, kebe kubate la: magumulo demaigi Godote ebe kubano wiya la:tamo ebema: a:kikalametamene.

¹² Nanitabola, dopamo nale la:tamo leta idi dosiyodilimo, ebe tanalodo nale kuba osiyodilo dubutamo ebeno temeteme wiya ikaema: kemalagidiloa:, ega:walo ebete potamo kuba dosiyodili nale ebe lumagi gelebadima: woki atumu kiyatia:. Ao, nale wiyasiya naimano ubi tanalo ma kunu iyatimo, la:le a Godokono nani wokopi nilakapolo kawonomamo keba kunu kemalagidiloa:wenama, la:le la:imano tuputupu osiyodilo tanalodo ebeno ololo apulo ebe tanalo wadenomamo kiyatawaomamota. ¹³ Ebema: me ebe mabula, ale la:imano tanalo Taitasigodone dolowima:, ebe tanalodo wade gelebadi tanalote atamo ebo pi.

Nanitabola, ebe atu tetelo wade tanalo idite atamo ma kunu kemaigi, ale Taitasikono kalakala duima: aimano kalakalate unamo ebo odoli, mabu ebete a anai, ebegodolo kebe woki bilibili tanalote ditani, ebe tanalo magumulo

la: bilibilinomate ebe keba kunu kowaluba:ima.
¹⁴ Numa:la:, dopamo nale Taitasiko la: Kolini
 sosi epono tanaloma: eba analo naimano
 woko tanalono wade amama magumulo la:
 ebo moiolimata, ebema: kalakala kawonomola,
 ebete la:tamo da:pemaigi la:le ebenu ololo apulo
 kebe wadewade tanalo kosiyodilola:wenakima,
 la: ebe tanalodo na ilipokobi ka:midina:wea:.
 Nanitabola, ale la:imano tanaloma: kebe
 moiote tabo kegelima:, ebete ebenu balida:mo
 ebe iyaiya tanalo la:godolo nanitabonomolo
 a:pulami. ¹⁵ Iyo, la: bilibilinomate Taitasiko
 eba tolemelo la:imano wokilo ebe unamo
 adipatelo delawa:ima, ega:walo la:le ebenu tabo
 olowiawete ebetamo da:tudila:ima, ebete me
 tetelo ebe tanalo kalakalago eba malagidilolelo,
 ebenu tepo magumulo ditana ebe nilakapo
 tanalote la: mabuma: ununomamo odolona.
¹⁶ Ebema: Kolini sosi epala:, nagodolo ditana
 ebe kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu na
 la:imano nanitabo tanalo iyatawanomola, ma
 kunu na ka:toletolena: la:le la:imano osiyodilole
 tanalodo natamo ilipo kikanama:ema:.

8

*Kolini Sosi Epate Nigologolopi Kowalubilima:
 Polote Ibi Danaliya Iba:te Nilakapolo Ibino Mani
 Epetapi Iyabaiamo Kalomoma:*

¹ Ebema: aimano nanitabokobi midipi
 ekakiala:, a ubila la:le me tanalo niyatawala:,
 Godote ebenu nilakapo Ma:sadoniya opono

iyaiya sosi epatamo eba ikalamelo iba:godolo beda: wade woko kosiyodilile. ✧

² Numa:la;, kebe tetelo iba:te ibino nanitabokobi midi mabuma: kawokawo temeteme duwatenakiya, iba:te wiyasiya ibino nigologolo ilukuli tanalo kubanomamo eba iyatawaolo ibino kalakala ununomamo dodoliya, ebema: iba:te kawo nilakaponomago ibino mani Godotamo kawonomamo gito ikameiya.

³ Iyo, na Polote nani tabo ma kunu gemo, ibi a:ka:tuwa: ibi walubilima: tanalo idi amoeda:no Godotamo kawonomamo ikameiya, ebema: a epetapiate Ma:sadoniya epono nigologolo ilukuli tanalo eba malagidilolo iba:te Godotamo kebe mani ikameoma: modoboma: kegelima:, ibino ikame wokite wiyasiya aimano ikameo woki odoli. Nanitabola, lumagi idite ibi analea:no ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo ⁴ a toweoamiya, ale opo epetapino sosi epatamo tete keba kunu kikalaima: ale iba:tamo tete eba kunu ka:kikalaema:, Godokono epo magumulo piyate nigologololo kubanu dilukuliona iba:te ebe Yudiya opo epo ibino maniamo kowalubilima:.

⁵ Ebema: numa:la;, iba:te a toweoame tanalodo ibino tepo magumuno wade woki ma kunu awokalimiya, iba:te ibino igilo kawonomo aimano Kawodawatamo dopamo ikameote, ebene Godokono ubilo iba:te ibino igilo atamo nilakapolo atumu walo a:kikaeamiya. Nanitabola, ale ibino tabo dolowima:, a kawiya la:wa:ote kalakala ebo laima:.

⁶ Ebe mabuma: Kolini sosi epala:, la: magumulo

✧ **8:1:** Lom 15:26; 2Kol 9:1-2

me nilakapo woko dopamo dowagilimi ebe dawa ebe Taitasitela, ebema: ale ebe anima:, la:le la:imano mani epetapi nilakapolo balamo dalomawenakoma, modobola ebe tanalo nanitabolo kopoliyaema: ebete la: iyaiya tabamo na:powalubilima:ta. ⁷ Numa:la:, Godote la:tamo ebena wadewade tanalo kawonomamo ikalamiata, ma kunu la:imano nanitabokobi midi tanalo, ega:walo la:le ebena tabo kiyawao tanalo, ega:walo la:imano iyatawa tanalo, ega:walo ebena woko osiyodiloma: la:imano ubi kawonomamo alomo tanalo, ega:walo la:imano nilakapo atamo awokalimi tanalo, ebe wadewade tanalo bilibilinomate la:godolo modobonomolo pola:na. Ebema: a ubila la: atumu me tetelo me nilakapo woko osiyodilo tanalo idi magumulo la:imano mani nigologolopiatamo kawonomamo gito nikalamiyala: ✧

⁸ Numa:la:, nale me tabo kiyawao tanalodo la:tamo Godokono totomu tabo idi kikalameta:, ao, nale wiyasiya ubi niyatimo la:imano nilakapo kimalagidilo tanalo kuima:, da: kawola: o da: da:pesola:. Iyo, nanitabokobi midipi epetapi-ate ibino nilakapo tanalo awokalima: ibino ubi tanalo kawonomamo keba kunu kalomone, nale ebe tanaloma: gemo mabu na ubila la: la:imano ubi tanalo atumu eba kunu nakalomiyala:. ⁹ La: iyatawalata aimano Kawodawa Ya:su Kelisote ebena nilakapo keba kunu kawokalimiyale ebe tanalo. Nanitabola, ebete Unu Duliyomololo dogodogodawanomoma: eba eda:nalo, wiyasiya la: mabuma: ebe a:ka:tuwa: ebe nigologolodawama:

✧ 8:7: 1Kol 16:1-2

midite me opamo ebo pawokaliya, iyo, ebete ebenu ubi niyatiya la:le ebenu nigologolo okoli tanalodo dogodogopima: keda:wenama: ☆

¹⁰ Numa:la:, la:le nigologolopi kowalubila:ema: iyalo ulamalo la:imano mani epetapi nilakapolo iyabaiamo alomoma: dowagilima:ima, la:le nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo dopo epoma: eda:imata, iyo, epetapiate tanalo idi wagilimia:no la:le la:imano ubi tanalo dopamo awokalimata. Ebe mabuma: naimano woki ma kunu itana, me tetete wade tetenomoma: eda:na la:le ebe wade woko kopoliyaema:.

¹¹ Ebema: la:godolo kebako manite modobolo ka:pola:lametana, modobola la:le nilakapolo eba kunu gito nalomonakiyala:, iyo, la:le me woko osiyodiloma: kebe wade ubi tanalonomo dopamo kalomaima, modobola la: me tetelo ebe atu ubi tanalago la:imano tanalo nopoliyadigala:.

¹² Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite nilakapo tanalo idi Godotamo ikaema: dowagelena, ebenu tepo magumu tanalote keba kunu kitanale ega:walo ebegodolo kebe manite modobolo ka:pola:nale, Godote ebe tanalo eba iyatawalo ebenu ikame tanalo modoboma: o modoboa:noma: ebo kegemene, iyo, kebe lumagigodolo mani pola:mena:no Godote ebenu ikamea: tanaloma: ebe kubadawama: a:kegemene. ☆

¹³⁻¹⁴ Ebema: numa:la:, naimano ubi tanalo ma kunua:, la: kapiyate la:imano mani nilakapolo alomo tanalodo kawo temetemenomo eba iyatawaolo, nanitabokobi midipi epetapiate

☆ **8:9:** Mat 8:20; Pil 2:6-7 ☆ **8:12:** Mak 12:43-44

nanitabolo a:kosiyodiloma:na:. Ao, na iyatawala la:imano manite me tetelo kawokawodopoma:eda:ona, ebema: naimano woki nanitabokobi midipi magumulo piyate me tetelo nigologololo dilukuliona, modobola la: la:imano dogodogo tanalamo ibi gito nowalubiliyala:. Ebema: nanitabola, walone kebe tetelo iba:te dogodogopima: deda:onama:na:, la: wiyasiya nigologololo eba ilukulinalo iba:te walubi tanalo la:tamo ebo kiyatima:na:. Kalakala kawonomola, eba kunu nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo epetapiate epetapiatamo ibino iyaiya modobo tetelo nikameteuinakoma:na:.
¹⁵ Numa:la:, ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,
 “Godote Isalaela epatamo anoano gabodo dikalamenaki,
 piyate ebe ma:na bae kawonomamo duwatenakiya
 iba:godolo epetapi ka:luilinakia:,
 ega:walo piyate kela:mo duwatenakiya
 ibino baete atumu kolopoligonakia:.” ☆

Taitasiko Ega:walo Nanitabokobi Midipi Ekaki Netewa Epetapi Ibino Pelame Tanaloma: Polote Da:kiyawaiya

¹⁶ Ebema: modobola a Godotamo kalakala tabo kadipatiye, mabu la: kowalubilitama: kebe ubi tanalote agodolo kawonomamo ditana, ebete ebe atu ubi tanalo Taitasikono tepo magumamo iyalo iyati. ¹⁷ Numa:la:, sosi epate nigologolopi mabuma: mani nilakapolo dalomonaka, Taitasite ebe woko la: magumulo katama: ale ebe danima:,

☆ 8:15: Maimi 16:18

ebete ebenu ubi tanalo eba awokalimilo aimano tabo kalakalago ebo olowi, ebene ebete ebenu ubi kawonomo me tanalo idido atumu akawokalimi, ebe a:ka:tuwa: ebenu ubilo tabo ebo iyati ebete me leta la:tamo adaete la:imano nilakapo osiyodilo magumulo la: ka:powalubilitama:.

¹⁸ Ebema: ale eba:go aimano nanitabokobi mididawa ekawi idi la:tamo kapaliboma:, ebe Wade Tabo kiyawao woko wadenomamo dosiyodilona ebe dubula, iyo, ebenu woko osiyodilo tanaloma: iyaiya sosi epo bilibilinomate ebenu tanalo iyatawaote ebe nemoiona. ¹⁹ Ega:walo me walubidawano tanaloma: me tanalo idi na:kuma:la:, sosi watowatopiate ebe elawiya, ebete a wokopi epetapiago eba wapata:lamenalo sosi epono nilakapo mani nigologolopiatamo katama:. Nanitabola, a bilibilinomono ubi tanalo ma kunula, modobola me woko osiyodilo magumulo epate Kawodawa Godoko nowalogoma:na:, ega:walo nigologolopi kowalubilima: kebe ubi tanalote a watowatopiagodolo kawonomamo ditana, modobola ale aimano osiyodilo tanalamo ebe wade wokino tanalo nanitabokobi midipi bilibilinomatamo kawokalimalema:. ²⁰ Wiyasiya sosi epate kebe mani ibino kawo nilakaponomago dalomonaka, ale ebe kawo maninomo mulu opo ida:mo katama: iba:godone duwatemala:, a ubia:nola lumagi idite aimano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo kapiya tanalo idi kubama: gema:. ²¹ Iyo, ale aimano kawo ubi tanalonomo ma kunu iyatinama:, aimano Kawodawa Godokono ololo apulo iyaiya tuputupu tanalo kapiya kosiyodilolema:, ebene

ale ebe tanalo eba malagidilolenalo aimano ubi tanalo na:kiyatinama:, ale me opo epo bilibili-nomono ololo apulo atumu tuputupulo kowap-ata:lamenama:

²² Me mabuma: ale aimano wokopi netewa epetapiago me nanitabokobi mididawa ekawi idi la:tamo kapaliboma:. Nanitabola, ale iyaiya woko ebetamo dopamo dikameonakima:, ebete ebe tanalo bilibilinomo tuputupunomolo kosiyodilolema: ebena ubi tanalo kawiya eba awokalimilo ale ebo uminakima:. Ebema: me tetelo ebete ebena ubi kawonomamo walo na:kiyatina me woko idi la:godolo ka:posiyodiloma:, mabu la:le la:imano nilakapo tanalo nigologolopiatamo nanitabolo dawokalima:ima ebete ebe tanalo nanitabokobi na:midina. Numa:la:, me oli woko kosiyodiloma: ebegodolo kebe ubi tanalote kitanale, ebe tanalono elawote ebegodolo dopamo ditanami ebe tagala ubi tanalono elawo nanitabolo nodolina. ²³ Ebema: nale dopamo degemo ebe tanaloma: walo na:kegemo, na ubila naimano wade namutudawanomo Taitasiko la:tamo walo ka:ka:pema:, mabu ebe la: mabuma: nago woko kapimiya dosiyodilona ebe lumagila. Ega:walo numa:la:, nanitabokobi midipi ekaki netewa epetapiate Taitasiago la:tamo me letago da:pema:na:, ibi me Ma:sadoniya opono iyaiya sosi tanebapiate la:tamo dupalibola: ebe wokopila, nanitabola, ibino osiyodilole magumulo iba:te Kelisoko nowalogona.

²⁴ Ebema: Kolini sosi epala:, la:godolo ditana modobola la: ebe nilakapo tanalo iba:tamo nawokalimiyala:, ebema: me opono iyaiya sosi

epate ma kunu kiyatawaoma:na:, la:imano nilakapo tanalote nanitabolo eba itanalo, ale la: mabuma: kebe moiole tabo dopamo dege-lanakima: ebe tabote nanitabonomoma: eda:na. ✧

9

Kolini Sosi Epate Ibino Mani Epetapi Nilakapolo Dalomoma:na: Polote Ebe Tanalo Nanitabokobi Midilo Tabo Da:kiyawaiya

¹ Numa:la:, Godokono nigologolopino tanaloma: iyaiya sosi epo epetapiate nilakapolo ibino mani balamo dalomonaka, nale ebe tanalo la:tamo awokalimia:no, na iyatawala la: wiyasiya la:imano tanalo modobolo kosiyodilomamota, ✧ ² mabu la:le la:imano tepo magumulo ebe nigologolopi nilakapolo kowalubila:ema: iyalo olosiyodilimata. Iyo, nale naimano woko osiyodilo tanalono wade amama magumulo la: Guliki opono sosi epo eba moiolelo, la:le iyalo ulamalo dolosiyodilaima ebe tanalo Ma:sadoniya opono nanitabokobi midipiatamo kiyawaomo. Ebema: kalakala kawonomola, la:le la:imano nilakapo awokalima: ubi kawonomamo dalomawenakoma, ibi bilibilinomo epetapiate ebe tanalo olowite atu nilakapo woko wagilima: woki ebo lawiya. ³ Wiyasiya na ubia:nola nale dopamo la: kebe tanaloma: kemoioletima, la: me tetelo ebe tanalo osiyodiloa:pima: eda:oma:. Ebema: numa:la:, nale me nanitabokobi midipi ekaki la:tamo palibolemo, mabu iba:te la: iyaiya tabamo eba powalubililo, la:imano

✧ 8:24: 2Kol 7:13-14 ✧ 9:1: 2Kol 8:1-7

nilakapo mani nalibole tete pea:no la:le ebe tanalo osiyodiloma: dopamo nanitabolo kolosiyodilomamota, nale la: mabuma: dopamo keba kunu ka:kiyawaimo eba kunu. ⁴ Wiyasiya la: nolowiala:, na ega:walo Ma:sadoniya opono iyaiya sosi epo epetapi, ale la:imano nilakapo mani uwatema: da:pemaimioma:, ebe tetelo la: ebe tanalo osiyodiloma:pimu da:pulametamene, a keba kunu na:kowagelema:? Iyo, aimano ilipote kawonomoma: keda:mene, mabu a dopamo la: nanitabokobi eba midililo la:le ebe nilakapo tanalo nanitabonomolo kosiyodilaema: awokala egelima:. Eiye, ebe tetelo la: atumu, la: kebe ilipo delawa:ema ebe ilipo beda: kawonomola:ka:!

⁵ Me mabuma: nale naimano woki ma kunu iyatimo, nale pea:no me ekaki epetapi ke-samosamolatelema: iba:te la:tamo dopamo ka:pelaema:. Eba kunu la:le kebe kawo nilakapo tanalonomo nanitabolo osiyodiloma: dopamo da:kiyawaima, iba:te la: iyaiya tabamo eba powalubililo, la:le la:imano mani epetapi iyabaiamo nilakapolo gito kalomomamota naimano pe teta:mo. Iyo, modobola nale pea:no la: a:ka:tuwa: la:imano kalakala tetelo ebe nilakapo tanalo dopamo nosiyodiliyala:, wiyasiya modoboa: nale la:imano osiyodiloma: tanalo pumite, la: kawiya eba panalelo la:le ilipo tanalago la:imano tanalo ebo osiyodiloma:.

Pali Damelamo Kawonomamo Damiona Ebe Lumagite Ebedo Wade Wiya Kawonomamo Ke-laemene

⁶ Ebema: me kawo tanalonomola. Kebe lumagite kapiyakapiya kikopu damelamo

damiomene ebete eba kunu ebeno pali magumune kapiyakapiya nao inamabu kuwatemene, wiyasiya kebe lumagite kikopu bilibilinomo damiomene ebete atumu nao inamabu bilibilinomo kuwatemene. ☆ ⁷ Ebema: modobola la: bilibilinomate la:imano nilakapo mani ma kunu nalomonakiyala: Lumagi idite kebako mani dalomomene, ebe tanaloma: idawate ebe iyatumia:no ebe a:ka:tuwa: ebeno tepo magumuno woki dopamo keba kunu ka:kodakodaimile, modobola ebete eba kunu nalomomene, wiyasiya ebete tepo magumuno ubia: tanalago a:kikaemene, kalakala kapiyate ebegodolo nitanamene mabu Godote ebako ikamedawa nilakapolo nemalagidilona. ⁸ Numa:la:, Godokono elawo modobola la:imano ilukuli tanalono tanalo bilibilinomo magumulo la: kawonomamo kowalubilitanakoma:, iyo, eba kunu ebete la:imano iyaiya modoboa: tanalo bilibilinomo eba modoboilamelelamelelo, la:godolo mani ega:walo inamabu epetapi modobonomolo ba:pola:nama:na: la:le ebeno wadewade woko epetapi bilibilinomo kosiyodilola:wenama:.

⁹ Ebema: ebe tanalo awokalima: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana,

“Piyate nigologololo dilukuliona,
 ebete nilakapolo iba:tamo kawonomamo
 ikalamenako,

iyo, ebeno nilakapo awokalimi tanalote
 iba:tamo uwomua: tetelo bitanamene.” ☆

☆ 9:6: Mulo Tabo 11:24-25 ☆ 9:9: Oale 112:9

10 Ebema: numa:la:, kebe Kawodawate iyaiya kikopu bilibilinomo pali osiyodilodawatamo dikameonako ega:walo nao inamabu epatamo atu gabodo modobolo da:kikalamenako, ebete la:imano iyaiya modoboa: tanalo magumulo la: atumu inamabuamo ega:walo maniamo ka:kowalubilima:ta. Iyo, ebete la:tamo kikopu kawonomamo dopamo ikalametate, ebene ebene elawamo ebe kikopu magumune inamabuate wadenomamo apepeonaka, ebema: kalakala kawonomola, mabu la: nao inamabu uwate tetelo ebete la:imano nilakapo ikalame tanalodo la: ega:walo epo epetapi bilibilinomatamo modobo bae kapimiya kikalaema:ta. ☆ 11 Nanitabola, uwomua: tetelo Godote la:imano modoboa: tanalo wadenomamo bulamelelamenakoma:ta, la:le la:imano dogodogo tanalone tete bilibilinomolo epo epetapi bilibilinomo atumu kowalubila:wenakoma:, iyo, ebe ubila ale la:imano nilakapo mani nigologolopiatamo da:nikalaema:, iba:te la: mabuma: kalakala tabo ebetamo ebo kadipatema:na. ☆

12 Ebema: numa:la:, la:le la:imano nilakapo mani dalomawenakoma, Godote ebe gabodo ebene epo epetapino iyaiya modoboa: tanalo ka:modoboilamelelaemene. Wiyasiya la:imano osiyodilo tanalado ebe wade tanalo kapiya a:kemaigamene, ao, nigologolopiate ibino walubi tanalo delaema:na:, ebe tetelo atumu wade tanalo idite ma kunu ka:kemaigamene, ebe epate ibino kawo kalakalanomo Godotamo ununomamo ebo kadipatema:na. 13 Iyo, me

☆ 9:10: Ais 55:10 ☆ 9:11: 2Kol 1:11; 4:15

woko osiyodilo magumulo epetapiate la:imano tepo magumuno nanitabo tanalo wadenomamo ma kunu kuima:na;, la:le Kelisoko mabuma: kebe Wade Tabo ka:kiyawawenakoma ebe tabamo la: nanitabonomolo tudila:onamata. Ega:walo iba:te me tanalo idi ka:kiyatawaoma:na;, la:imano nilakapo magumulo ibi kawonomamo keba kunu kowalubila:ima, la: ebe atu gabodo epo epetapi bilibilinomo atumu a:kowalubilinakomata. Ebema: nanitabola, la:imano osiyodilo tanaloma: iba:te Godoko walogolo ¹⁴ ibino tepo magumuno nilakapo tanalago la: eba malagidilolelo la: towetowe tabamo ebo kowadipalatelema:ta, mabu iba:te me tanalo umiya, ebena nilakapo tanalote la: magumulo wade wokonomo osiyodilona. ¹⁵ Ebema: modobola a kalakala tabo Godotamo kadipatiye, mabu ebete atamo dawokalimiya ebe nilakapo beda: kawonomola:ka;, iyo, lumagi idite ebe gito ikaeame tanalo ebena tabamo nanitabolo awokalima: a:ka:modobomene!

10

Piyate Polokono Iyaiya Woko Osiyodilo Tanalo Kubadopoma: Degeliya Polote Iba:tamo Ebena Wokono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya

¹ Ebema: na Polote naimano tepo magumuno wokilo la: toweolaemata la:le naimano ubi tanalamo ka:tudila:ema:. Numa:la:, la: epetapiate na mabuma: ma kunu gelanamata, “Ebete dopamo agodolo eba pokolinalo ebena tabono elawote nanitabolo kitanamia:, iyo, ebete aimano elawo tolemelo woko ebe

posiyodilonami, wiyasiya ebete a magumune muluamo da:ti ebe tetene wagilimite ebene leta magumulo iyaiya elawo tabo epetapi kiyawaonapi!” Nale wiyasiya ebako daedale wokino tabo malagidiloa:no, Kelisokono milo okoli wokino tanalamo ✧ ² la: walo ma kunu ka:toweolaemata, modobola la: naimano iyaiya ubi tanalamo na:tudila:iyala:, mabu nale la:tamo nanitabolo ka:pemamo, ebema: ebe tetelo la:le naimano ubi tanalo osiyodilolelo la: da:pulametama, elawo tabo kiyawao tanalote nagodolo a:kitanamene. Wiyasiya la: magumulo piyate a nani wokopino tanalo kubanu dawokalima:wenama, ma kunu la:le a a:ka:tuwa: aimano tepo magumuno kuba wokino tanalodo woko osiyodiloma: degelawenama, la: nanisiwale! Eiye, na a:ka:tuwa: naimano tanalo nanitabolo niyatawanamo, nale la:tamo da:pemo naimano elawote ka:modobomene la: la:imano daedale wokino taboma: kawiya kanaletama:! ✧

³ Ebema: numa:la:, a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale me opolo eba ilukulinalo wiyasiya me opono wokino tanalamo ka:gowelana:. ⁴ Nanitabola, ale kebe inamabuamo ka:gowelanakoma: ebe inamabu me opo epate atamo kikaeamiya:, ao, a wiyasiya ebe elawoelawo gowelao inamabunomo Godogodone uwatiyama:, ebema: ale ebe inamabuamo Saitanakono iyaiya gowelaono kala ga:dimi ebo anabuilamenakoma:. ✧
⁵ Iyo, ebe inamabuamo ale epetapino a:da:

✧ **10:1:** 1Kol 2:3 ✧ **10:2:** 1Kol 4:21 ✧ **10:4:** Epe 6:13-17

elemasigi iyatulame tanalo a:kubailamenakoma:, ega:walo kebe iyaiya amama tanalamo iba:te Godokono nanitabo iyatawa tanalago da:gowelaona, ebe amama tanalo atumu ale opamo a:piyalekenakoma:. Ebene me opo epono tepo magumulo kebe iyaiya wokino tanalate da:pola:na, ale Godokono gowelaono inamabuamo ebe tanalo bilibilinomo atumu kodakodalo eba uwatelo ebo matuolamolenaakoma:, iba:te ibino wokino tanalo bilibilinomodo Kelisoko kapiyatamo ka:tudila:oma:.

⁶ Ebema: Kolini sosi epala:, kebe tetelo la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo la:le Kelisotamo da:tudila:ema, ale ebe tanalo nanitabolo duima:, walone tetelo la: piyate tudila:oma: ubia:noma: walo da:keda:ema, a nani wokopiate gowelao magumulo kolosiyodilomalema: la:imano tudila:oa: tanalono osiyodilole tanalo bilibilinomoma: kuba wiya la:tamo kikalametama:.

⁷ Eiye, la:le epo unu nikapiamo ulamenakomata, wiyasiya ebako kuba wokino tanalote la:godolo itanama: modoboa:! La: magumulo idawate ebena wokilo ebe a:ka:tuwa: ebe Kelisokono nani waloma:tadawama: degena, modobola ebete a nani wokopino tanalo walo eba kemalagidilolo woki ma kunu nelaemene, a atumu Kelisokono nani waloma:tapima: eda:onama:, ebe a:ka:tuwa: ebena tanaloma: keba kunu kegenale eba kunu. ⁸ Ebema: la: niyanyata, aimano elawo tanaloma: amama tabo keba kunula:ka: nale ebakobako tabo la:tamo kiyawaomo, wiyasiya nale ebe tanaloma: ilipo

a:kelaemo. Numa:la:, Kawodawate a:ka:tuwa: me elawo atamo nanitabonomolo ikaeamiya, ale la: sosi epo ulamepima: eba eda:onalo la:imano nanitabokobi midi magumulo ale la: ka:kodakodailametama:, wiyasiya ebete atamo elawo kikaeamiya: ale aimano osiyodilo tanalo ida:mo la:imano nanitabokobi midi tanalo ka:kubailaema: ☆

⁹ Ebema: nale naimano iyaiya leta magumulo kebe tabo ka:kiyawaonakomo, la: epetapiate ebe tabo eba olowiolo mako woki kubanu lawe-nakomata, Polote atamo tole ikaeaema: dowage-lenale. Ao, naimano leta osiyodilole magumulo naimano ubi tanalo eba kunu kitana: ¹⁰ Ega:walo la: epetapiate daedale wokilo tanalo idi ma kunu gelanamata, “Polote ebeno leta magumulo atamo tole tanalo ikaeaema: elawo tabonomo kiyawaonako, wiyasiya dopamo ebete ago eba pokolinalo ale ebeno apeno elawoa: tanalo ebo uima:, ega:walo ebete aimano ololo apulo tabo da:kiyawaonaki ale ebeno elawo nanitabolo kuminakia:.” ¹¹ Ebema: la: piyate eba kunu degelawenama, modobola la: niy-atawala:, kebe tetelo a nani wokopiate la:godolo kilukulina:, ebe tetelo ale aimano leta magumulo kebe elawo kawokaliminakoma:, nanitabola, ale la:tamo da:pelaema: ebe atu elawo aimano osiyodilole magumulo la:le la:imano balidinomamo kuimamota!

¹² Eiye, piyate a mabuma: kubanu demalagidilona, ibino daedale wokino tanalo beda: kawonomola:ka:! Numa:la:, ibi a:ka:tuwa: iba:tamo iyaiya pukala epetapi gito alomonaka,

☆ **10:8:** 2Kol 13:10

mabu ibi iyatawala ebe atu pukalamo iba:te tudila:o iyalo owagilimiya. Ebe mabuma: iba:te epono ololo apulo ibi a:ka:tuwa: ibino pukala mabuma: ebo walogolenaka, wiyasiya piyate ibino pukala dowakalamina iba:te ibi kubakubapima: gito gelana. Iyo, eba kunu iba:te epono iyaiya tanalo ibino pukalamo modobulatelelamenaka, sosi magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi unamo kowadipalatelema:

Wiyasiya a Godokono nani wokopi ubia:nola ale aimano tanalo ibino pukalamo modobulatelema:, ebema: diyala, iba:te a mabuma: daedale wokino tabo idi ma kunu da:bejelama:na:, “Tole tanalote Poloiagodolo bitana aimano pukalamo ka:tudila:oma!”¹³ Numa:la:, ibino amama tanalo ega:walo a nani wokopino amama tanalo iyaiyala, mabu iba:te amamao magumulo epetapino woko ebe kubailamena. Wiyasiya aimano tanalo ma kunula, Godote atamo dikaeamiya ebete ebe woko osiyodilo tanalono iyaiya uwomu tanalo a iyalo iyatuamiya, ale nanitabokobi mididawa idino woko magumamo nopila:okapoma:, iyo, ale Godogodone iyalo tetelo delawiyama: ebe woko kapiyama: amama tabo begelanakoma:

Numa:la:, la: Kolini sosi epate aimano woko osiyodilo tanalono iyaiya uwomu magumulo nanitabolo ba:pola:namata, ✧¹⁴ mabu piyate mulune pelamete Kelisokono Wade Tabo la:tamo da:pa:kiyawaiya, a ebe ebe wokopila, iyo, ale la:tamo da:pelaima: ebe tetelo ale lumagi idino woko magumamo ka:popila:oa:.¹⁵ Ega:walo me

✧ **10:13:** Lom 12:3

tanalo idila. Godote atamo dikaeamiya ale ebe woko osiyodilo tanalono iyaiya uwomu tanalo eba iyatawaolo, modoboa: ale nanitabokobi mididawa idino woko magumamo nopila:ote ebene woko osiyodilo tanaloma: a a:ka:tuwa: a walo-goema:. Wiyasiya numa:la:, ale la: magumulo kebe woko kosiyodilonama: ebe wokoma: aimano ubi tanalo ma kunu bitana, la: nanitabokobi midi magumulo eba apepeolo, aimano wokote la: magumulo atumu apete Godokono ubilo kawonomoma: eda:te, ¹⁶ ebete gigiyu atamo ebo ka:iyamidamene ale la: Kolini duliomolo epono Guliki opo apuamo ka:tolaema:. Nanitabola, piyate ebolo dilukuliona ale iba:tamo Kelisokono Wade Tabo eba na:kiyawaolo a a:ka:tuwa: a nanitabokobi mididawa idino wokono tanaloma: akanamamaoma:, mabu lumagi idite ebe iyaiya mulu opolo woko dopamo ka:nowagilimia:.

¹⁷ Ebema: modobola a me tanalo idi ke-malagidiliye. Godokono Bukalo tabote ma kunu itana, “Lumagite a:ka:tuwa: ebene osiyodilo tanaloma: akowalogala:, wiyasiya Godote ebe magumulo wade woko dosiyodilona, modobola ebete ebe tanaloma: eba kalakalalo ebene Kawodawa kapiya nowalogomene.” ✧ ¹⁸ Iyo, nanitabola, kebe tetelo aimano Kawodawate lumagi idi wade wokodawama: degena, ebete ebe lumagi ebene nanitabo kalakalago kelaemene, wiyasiya kebe lumagite amama magumulo ebe a:ka:tuwa: ebe wade wokodawama: degena, Kawodawano kalakalate ebetamo a:kitanamene. ✧

✧ **10:17:** 1Kol 1:31 ✧ **10:18:** 1Kol 4:4

11

Kolini Sosite A:da: Elemasigipi Epetapi Kelisokono Nani Alibolepima: Deka:la:miya, Polote Ibino Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

¹ Ebema: Kolini sosi epala:, la: niyanyata, na ubila la: me tabo idi olowioma: ubia:noma: akoeda:oala:, mabu nale naimano nanitabo tanalo kawokalima: daedale woki keba kunula:ka: nale ebako tabo la:tamo ka:kiyawaomamo.

² Modobola la: me uli tabo nemalagidilala: La:imano sosi taneba ebe dubuno tanalo iyatawa: buwele keba kunula:ka: eba kunula, iyo, dopamo tetelo ebe buwelete dubu epetapino tanaloma: tuputupu woki kapiya malagidilonami, ebene nale ebenu nabiwima: eba eda:nalo, ebe kapiya dubutamo galo oboimo, ebe dubu ebe Kelisotela. Ebema: me tetelo dubu epetapiate naimano wade buwele pilolo laema: ubi dalomona, nale ibino kuba ubi tanalo eba ulamelelamenalo, Godogodone kuba osiyodilolepi mabuma: demaigana ebe elate naimano tepo magumulo iba:tamo ebo maiganako. ✧ ³ Eiye! La:le dopamo la:imano tuputupu ubi tanalo Kelisoko kapiyatamo nanitabolo iyatinakimata, wiyasiya nale na:toletolenamo la:le ebe wade woki waloma:ta gabo Saitanakono a:da: elemasigi tanalodo gito katepaema:, dopo kamiyale Ibite kaluno a:da: elemasigi mulo tanalodo ebenu kuba gabamo wabuga:ta tanalomo keba kunu kadogeliyale eba kunu. ✧ ⁴ La: iyatawalata a dopamo Ya:sukono nanitabo tanaloma:

kebe tabo la:tamo ka:pa:kiyawaima:, ega:walo la: iyatawalata ebe tetelo la:le ebena Wade Tabo kalakalago olowiawete ebegodone kebe Uliyana kelawa:ima. Wiyasiya me tetelo a:da: elemasigi wokopi magumulo idite pete Ya:sukono tanaloma: iya tabo epetapi la:tamo da:pa:kiyawai, la:le ebena tabamo kalakalago a:tudila:imata, iyo, la:le ebe a:da: tabo dolowiaima Godokono Wade Taboma: mida:wete, ebena ebe lumagigodolo woko dosiyodilona la:le ebe a:da: elemasigi uliyana ebo lawimata. ✧

⁵ Eiye! La:le ebako a:da: elemasigipino woko ununomamo adipatelo ibi Kelisokono iyanomo alibolepima: ka:la:minamata! Wiyasiya numa:la:, Kelisokono nani alibolepi magumulo na idima: eba eda:nalo, naimano tepo magumulo nale me tanalo niyatawanamo, ebe a:da: elemasigipiate kebe woko kosiyodilolene, ebe iyaiya wokono elawote kapiya da:peso tanalo idido naimano wokono elawo nanitabolo kodolina! ✧ ⁶ Diyala, epetapiate ma kunu da:bejelane, nale kawo sukulu ida:mo ka:tonakia: ebema: na tabo kiyawao iyatawa nanitabolo kelawiya:. Nanitabola, tete epetapilo Godokono tabo kiyawao tetelo naimano tabo madodote elawoa:dopoma: eda:na, wiyasiya numa:la:, na Godokono iyaiya tabono magumu iyatawanomola, iyo, la: dopamo tete bilibilinomo epetapilo ebe iyatawa tanalo a nani wokopiagodolo wadenomamo uminakimata. ✧

⁷ Numa:la:, nale dopamo Godokono Wade

✧ **11:4:** Gal 1:8-9 ✧ **11:5:** 1Kol 15:10; 2Kol 12:11 ✧ **11:6:** 1Kol 2:1,13

Tabo la:tamo da:pa:kiyawaimo, ebe tetelo la: olowiopi unamo kowadipalateletama: na a:ka:tuwa: na opamo eba iyatilo naimano woko osiyodilo tanaloma: la:godone wiya da:peso idi kelawea: Ebema: la:imano woki ma kunu kitanale, nale ebe woko osiyodilo magumulo la:godone wiya lawea:no, me gabodo nale la:tamo kuba idi ebe kosiyodilimo? Eiyē, nale la:tamo dosiyodilimo ebe tanalo ebe wade tanalola, kuba tanalola:! ✧ ⁸ Wiyasiya diyala, iyaiya sosi tanebapi epetapiate naimano osiyodilo tanalo kubama: da:begeleane, mabu nale la: Kolini sosi epatamo woko eba osiyodilonalo, nale naimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo iba:godone mani gito uwatenakimo, la:godonea: Iyo, ibi epetapiate ebe osiyodilo tanalo pilo tanaloma: da:begeleane, mabu nale ibino mani duwatenakimo wiyasiya iba:godolo woko idi osiyodilola:no la: kapiyagodolo osiyodilonaimo. ✧

⁹ Nanitabola, nale la:go dokolinaimo ebe tete geyageyanomolo naimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo nale da:peso walubi tanalo idi la:godone kelawea:, mabu Ma:sadoniya opono nanitabokobi midipi ekakiate da:pelamiya ibi kapiyate naimano modoboa: tanalo ka:modoboima: mani natamo ebo pikanamiya. Numa:la:, dopamo na woko osiyodilo magumulo temeteme idi la:tamo kikalametania:, ebema: eba kunu nale walone tetelo atumu temeteme da:pesonomo idi la:tamo a:kikalametama.

¹⁰ Eiyē, amama tabo keba kunula:ka: nale ebako tabo degemo, ebe tabo Kelisokono nani

tabola, ebema: nale ebe tabo kiyawaoma: Guliki opo kawonomolo lumagi idite na a:kodiyobonemene! ¹¹ Ebema: la:le na maniamo walubinia: tanalo nale iyaiya epatamo eba nawokalimilo la:imano woki ma kunu kitanale, nale la: nilakapolo nanitabolo kemalagidiloletana? Ao, eba kunua:! Naimano tepo magumulo la: mabuma: nanitabolo ditana, ebe nilakapo kimalagidilo tanalo Godote iyatawala! ¹² Numa:la:, nale naimano woko wiya lawea: tanalo awokaliminakomo, mabu na ubila nale naimano nanitabo osiyodilo tanalo eba nawokalimilo, a:da: elemasigi wokopino amama tabo kiyawao tanalote iba:godolo ebo kolopoligomene, mabu iba:te a:da: elemasigi tabo ma kunu kiyawaonaka, ibi ega:walo a nani wokopi, a bilibilinomate gabo kapiyanomodo atu woko osiyodilonama:.

¹³ Eiye! Ebe dubate ibi a:ka:tuwa: ibi Kelisokono nani alibolepima: ka:la:minaka, ebema: epo a:da: kemasigilima: ibi a:ka:tuwa: ibi nani alibolepino ololoma: midilina, wiyasiya iba:godolo nanitabo tanalo kitana:, ibino woko osiyodilo magumulo a:da: elemasigi tanalo kawokawonomate ba:pola:na. ¹⁴⁻¹⁵ Wiyasiya la:la, ala, ale ibino osiyodilole tanaloma: a:kela:wa:oma:. Numa:la:, Saitanate epo a:da: kemasigiolema: ebe a:ka:tuwa: ebe Godokono wade pukuilame nopodawa idimu midina, ebema: ebena wokopiate ebe eba waloma:tanalo, iba:te atumu me opo epo a:da: kemasigiolema: ibi a:ka:tuwa: ibi Godokono tuputupu okoli wokopimu midilina. Ebema: la:le ibino iyaiya a:da: elemasigi osiyodilole tanalone

niyatawala:, ibino uwomu tetelo ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya modobonomolo kuwatemala:na:.

Polote Kelisokono Nani Alibodawa Idima: Eba Eda:nalo Ebena Woko Osiyodilo Magumulo Kebe Iyaiya Temeteme Duwatanaki

¹⁶ Ebema: nale dopamo degemo ebe atu tabo walo na:kegemo, modoboa: lumagi idite ebena wokilo na daedale lumaginomoma: midinima:. Eiyeye, la: epetapiate na ebako lumagima: iyalo da:midina:ima, kuba:, wiyasiya modobola la:le naimano tanaloma: ebe kuba woki eba malagidilolo naimano tabo nolowiala:! Me a:da: elemasigi wokopiate ibino iyaiya amama tabo la:tamo keba kunu ka:kiyawaonake, nale naimano nanitabo tanalo kawokalima: na eba kunu daedale amama tabo kapiyakapiya atumu ka:kiyawaomamo. ¹⁷ Ebema: nale me tetelo kebe amama tabo da:kiyawaomo, la: niyatawala: ebe tabo nale aimano Kawodawano wokino tanalamo a:ka:kiyawaomo, ao, na wiyasiya me opo epono daedale wokino tanalamo ka:kiyawaomo. ¹⁸ Nanitabola, la: magumulo a:da: elemasigi wokopi epetapi bilibilinomate me opo epono wokino tanalamo ibino iyaiya amama tabo kiyawaonaka, ebema: kuba:, na atu tabo kiyawao gabodo ibi kowaloma:talemamo.

¹⁹ Eiyeye, la: Kolini sosi epate la: a:ka:tuwa: la: mulo wokiagopima: eba gelanalo, la: wiyasiya ebako daedalepino amama tabo olowima: kawonomamo kalakalaonamata! ²⁰ Iyo, eba kunu epetapiate ibino ubilo la:tamo pelamete ibi a:ka:tuwa: ibi nani wokopima: eba pegelalo

la: ibi nanitabokobi ebo midilimata. Ebema: ibi magumulo idite la: sosi epate ebenu iyaiya ubi tanalo kosiyodilola:ema: la: elawamo danaletia, ega:walo idite a:da: elemasigi gabodo mani la:godone gito duwati, ega:walo idite la: ebenu gubi magumamo demagataletia, ega:walo idite la:imano ololo apulo ebe a:ka:tuwa: ebe dadipati, ega:walo idite la: malogolelo ebenu tabamo la: dalukoletia, ebe tetelo la: wiyasiya ibi ubia:noma: eda:oa:no ibino osiyodilole tanalo kubama: kegelawea. ²¹ Diyala, la:le a nani wokopino tanaloma: ma kunu kubanu da:begetawenama, ale ebako elawo awokalimi tanalo la: magumulo kosiyodilolenakoa: mabu a epono dowa tanaloma: na:toletoleonama:, iyo, la: ebako tabono tanalodo la:imano ubi tanalo da:biyata:wenama, na Polotamo ilipo kikanama:ema:! Wiyasiya numa:la:, na ilipo la:godone a:kelaemo mabu tole tanalote a nani wokopiagodolo kitana:!

Ebema: a:da: elemasigi wokopiate ibino daedale wokilo tolea:no ibino amama tabo kebe iyaiya tanaloma: da:kiyawaonaka, nale me tetelo naimano nanitabo tanalo kawokalima: ebe atu tanaloma: amama tabo la:tamo atumu ka:kiyawaomo. Eiye, me tabo kiyawao tanalodo na a:ka:tuwa: na daedale lumagi idima: ka:midimamo, wiyasiya kuba:, modobola la: wadenomamo nolowiala:! ^{*} ²² Ebe a:da: elemasigi wokopiate Yu epono kalima epoma: eda:o tanaloma: amamaona, wiyasiya na atumu Yudawama: keda:namo. Ega:walo iba:te Isalaela epoma: deda:ona ebe tanaloma: kamamaona,

^{*} **11:21:** Pil 3:5

wiyasiya na atumu Isalaela lumagima: keda:namo. Ega:walo iba:te A:ibalayamakono walone gudima: deda:ona ebe tanaloma: kamamaona, wiyasiya numa:la:, na atumu ebene walone gudu idima: keda:namo. ²³ Ega:walo iba:te amama magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi Kelisokono wokopima: kegelana, wiyasiya na ebene woko atumu eba kosiyodilonalo naimano woko magumulo demaimiya ebe da:imino wade tanalote ibino da:imino wade tanalo nanitabolo nodolina. Eiyee, na niyala! Nale ebe a:da: elemasigipino amama kiyawao tabo waloma:ta tanalodo na a:ka:tuwa: na watoa: daedale lumagima: a:midimo!

Ebema: modobola la: naimano nanitabo wokono iyaiya tanalo wadenomamo niyatawala:, mabu nale Kelisokono woko osiyodilo magumulo naimano wokono elawote ibino wokono elawo kawonomamo odoli. Nanitabola, Kelisoko mabuma: tete bilibilinomo epetapilo epate na kubanu anaginamonenakiya ega:walo gabamaniate na idoko motamo gito iyatininakiya, ebema: ebe netewa tanalodo naimano temeteme tanalate a:da: elemasigi wokopino temeteme tanalo kawonomamo atumu a:kodoiliya. Ebene iyaiya tete epetapilo nale a:e olalati magumamo nanitabolo a:nopeganakimo, ✧ ²⁴ ma kunu paibu iyaiya tetelo Yu epate pa:ka:pa:ka: inamabuamo 39 teta:mo na gito a:na:ma:ga:midaonenakiya, ✧ ²⁵ ega:walo netewa-kapiya iyaiya tetelo nanitabokobi midia:pi epetapiate na gaubamo

✧ 11:23: Ali 16:23 ✧ 11:24: Totomu 25:3

anaginamonenakiya, ega:walo tete idilo iba:te na anakapunaema: nokolamo mapenamiya. Ebene netewa-kapiya iyaiya tetelo na epetapiago kawo palai peago eba wapata:lamelolo aimano pete obamo gito ololunaki, ega:walo tete idilo mako olalatite da:pi nale kapiya egela ega:walo kapiya idoko kawonomolo kewa: kolomono obote gito wadaudilonenati. ✧

²⁶ Ebene nale Kelisoko mabuma: iyaiya opo bilibilinomodo eba pata:nalo, iyaiya olalati tanalo epetapiate natamo a:pemaimionakiya, iyo, iyaiya ulama obono tanalo, ega:walo piyate wapata:lamepino inamabu iba:godone elawamo duwatanaka ebe pilo dubuno tanalo, ega:walo naimano Yu epo ega:walo Yua:pi epetapi ibino dowa tanalo, ega:walo kebe olalati tanalate kawokawo duliwomololo ega:walo bulu opolo ega:walo kewa: kolomolo demaimiona ebe tanalo, ega:walo piyate a:da: elemasigi gabodo nanitabokobi midipi ekakimu dilukuliona ibino kuba osiyodilole tanalo, me ebe iyaiya olalati tanalo bilibilinomate natamo nanitabonomolo pemaimionakiya. ✧ ²⁷ Nanitabola, nale naimano kotamo mibomibo woko eba osiyodilolenalo iyaiya kodakoda tanalo epetapi atumu a:kulamenakimo, ebene tete epetapilo u wata tanalo nale gito anaetoamidankimo, ega:walo tete epetapilo bae kape tanalo ega:walo obo kape tanalate na unamenakiya, iyo, tete epetapilo nale bae naoa: tanaloma: ega:walo lao motono tanaloma: ega:walo apa:mo pupuliono

✧ 11:25: Ali 16:22; 14:19 ✧ 11:26: Ali 9:23; 14:5

inamabuno tanaloma: iyaiya modoboa: tanalo nanitabolo iyatawanakimo.

²⁸ Ebema: numa:la:, makomako iyaiya teme-teme tanalate nagodolo eba pola:nalo, naimano kawo temeteme idi atumu ma kunu kitananako, nale opo epetapi bilibilinomono iyaiya sosi epo eba nilakapoilamelo ibino iyaiya modoboa: tanaloma: nale kawonomamo malagidilole-namo. Iyo, iba:godolo kebe temeteme tanalate demaimionaka nale atu temeteme tanalo bilibilinomo a:kiyatawanakomo. ²⁹ Ebema: ibi magumulo idite elawoa:noma: deda:mene, nale ebe walubima: atumu elawoa:noma: keda:mamo, ega:walo kebe tetelo idite kuba osiyodilo magumamo da:negamene, nale ebe mabuma: naimano tepo magumulo kawo mibomibo tanalonomo kiyatawamamo.

³⁰ Ebema: numa:la:, kebe tanalate naimano elawoa: tanalo ega:walo naimano modoboa: tanalo dawokalilamenaka, ebe iyaiya tanalo kapiyama: na amamalo kiyawaonakomo.

³¹ Nanitabola, aimano Kawodawa Ya:sukono Nabiwi ebe Godotela, ebema: modobola epate ebe uwomua: tetelo unamo nadipatenakoma:na:, iyo, ebete naimano tepo magumuno tanalo iyatawala, nale da:kiyawautamo ebe tabo a:da:taboa:.

³² Ebema: modobola la: me tanalo niyatawala:, nale iyalo tetelo Dama:sakase kawo duliynomololo eba okolinalo, ebe opono Kawo Elawodubu Aletasikono tanaloma: ebene opodawa idite ebe kawo duliynomolo watodawama: eba eda:nalo, ebete ebene gowelaopi ebo analiya iba:te na lawenete idoko motamo gito kiyatinima:. Ebene ebe tanalo

osiyodiloma: atila:pi epetapiate duliynomolo kalano iyaiya gigiyamo tolamolete nale me duliynomolone nemaiga tanalo eba nemakopelelo, ✧ ³³ wiyasiya idoko idilo naimano namutupi epetapiate na da:ea magumamo adipinate kala unudo opamo da:nowololuoneniya, na ebe gabamani dubuno elawo magumune me gabodo gito alaula:niyamo.

12

Polokono Balidite Iyama: Deda:omiya Ebe Tanalo Ega:walo Ebeno Kawo Temeteme Tanalo Idima: Tabo Da:kiyawaiya

¹ Numa:la:, amama tabo kiyawao magumulo wade da:imi idite a:kemaigamene, wiyasiya la:tamo da:pemaimiya ebe a:da: elemasigi wokopino iyaiya amama tabono tanaloma:, modobola amama tabo keba kunula:ka: na atumu ebakobako tabo epetapi la:tamo ka:ka:kiyawaomamo. Ebema: dopamo lumagi idino balidite iyama: eba eda:omelo, Kawodawate kebe iyaiya wadewade tanalo ebe kiyatumiyale, nale me tetelo ebe tanalo la:kanalemamota. ² Iyo, na ebe dubuno tanalo iyatawanomola, ma kunu ebetamo anoano tanalote demaigiya ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga 14 ulama a:petoi. Ebema: ebe dubuno balidite iyama: deda:omiya ebe tanalo ebe ma kunula, ebete Kelisoko magumulo eba okolinalo, tete idilo Godote ebe ebeno Ununomo Duliynomolamo magatate ebe ebamo gito

✧ **11:32:** Ali 9:23-25

nowodimiya. Wiyasiya numa:la:, ebe tetelo ebete ebenu apa:go Unu Duliyaomolamo da:nodoliyale o ebenu uliyana kapiyate da:nodoliyale, na ebe tanalo nanitabolo iyatawa:, Godoko kapiyate iyatawala. ³⁻⁴ Ebema: nale atu tabo walo na:kegemo, na iyatawala Godote ebe dubu ebenu Kalakala Duliyaomolamo nanitabolo emagatiya, wiyasiya na iyatawa: ebete ebenu apa:go ebamo da:nodoliyale o ebenu uliyana kapiyate da:nodoliyale, mabu ebe tanalo Godoko kapiyate iyatawala. Ebene ebe tetelo Unu Duliyaomolamo ebetamo demaigiya ebe tanalo ebe ma kunula, ebe dubute iyaiya kawokawo anoano tanalo epetapi ebo olowiya, iyo, me opo epate ebe tanalo ibino tabamo awokalilaema: ka:modobona: ega:walo iba:godolo talena bitana ebe tanalo kiyawaoma:.

⁵ Ebe mabuma: ebe dubuno tanaloma: amama tabo keba kunula:ka: nale ebako tabo eba kiyawaolo, wiyasiya naimano tanaloma: amama tabonomo idi kiyawaoa:no, kebe tanalate naimano elawoa: tanalo ega:walo naimano modoboa: tanalo dawokalilamenaka, ebe iyaiya tanalo kapiyama: kiyawaonakomo. ⁶ Numa:la:, nale naimano woko osiyodilo tanaloma: amama tabo kiyawaoma: ubi nanitabolo niyatitaleka:, nale daedaledawanomoma: a:keda:na: mabu naimano iyaiya tabote nanitabonomoma: beda:ona:. Wiyasiya na a:ka:tuwa: naimano tanaloma: amama tabonomo a:ka:kiyawaomo, mabu na ubia:nola lumagi idite ebako amama tabo olowi tanalodo na unamo adipanatenema:! Modobola nale woko osiyodilo magumulo kebe

tanalo kosiyodilolenakomo ega:walo kebe tabo ka:kiyawaonakomo, epate ebe tanalo kapiyado naimano nanitabo tanalo wadenomamo nelaema:na:, amama tabo kiyawao tanalodoa:.

⁷ Numa:la:, kebe dubuno balidite iyama: eda:ome tanaloma: da:kiyawaomo, na ebe ebe dubula, wiyasiya ebe tetelo nale kebe anoano tanalo kawokawo kulamiyamo, Godoko ubia:nola nale ebe iyaiya tanaloma: amamama:. Ebe mabuma: ebete tete idilo Saitanatamo modobo tabo kiyawaiya, ebete ebena kuba osiyodilo nopodawa idi natamo eba palibolo ebete natamo temeteme kawonomo idi kikanamenakoma:, iyo, ebe temetemetemete naimano ape magumulo tete geyageyanomolo kitanamene nale amamakapoma:. ☆ ⁸ Ebema: netewa-kapiya iyaiya tetelo nale aimano Kawodawa na:toweomenakimo, ebete ebe temeteme tanalo nagodone kowagalima:, ⁹ wiyasiya ebete naimano tabo eba wiyalo negiya, “Ao, a:kowagalimo. Nale a:ma:tamo kebe nilakapo tanalo kawokaliminamo, ebe nilakapo tanalote a:imano temeteme magumulo a:ma: ba:modoboiminakoma:ta. A:ma: numa:, kebe lumagite ebena elawoa: tanalo kuminale, naimano elawote ebe magumulo naimano wade woko nanitabonomolo kopoliyamene.”

Ebema: Kolini sosi epala:, nale naimano iyaiya elawoa: tanaloma: kawo kalakalanomo eba lawelo amama tabo nanitabolo ka:kiyawaomamo, mabu na iyatawala ebako elawoa: tanalote nagodolo eba itanalo,

☆ **12:7:** Yauba 2:6

Kelisokono elawote na magumulo kebe woko kosiyodilonale, epate ebe wade tanalo ebo kuima:na:. ✧ ¹⁰ Ebema: nanitabola, Kelisoko mabuma: naimano ape magumulo da:pola:na ebe elawoa: tanalo, ega:walo epetapiate na malogonelo iyaiya tabo degelana ebe tanalo, ega:walo nale iyaiya kodakoda tanalo magumulo dokolinamo ebe tanalo, ega:walo epetapiate gowelao magumulo temeteme natamo dikanamena ebe tanalo, ega:walo iyaiya olalati tanalo epetapi atumu, ebe tanalo bilibilinomate natamo eba pemaimionalo na kalakala kapiya belawenakomo, mabu kebe tetelo nale naimano elawoa: tanalo dulamenakomo, ebe tetelo nanitabo elawo tanalote na magumulo woko bosiyodilonakomene.

Polote Kolini Sosi Epono Tanaloma: Ebono Woki Bilibilima: Eda: Tanalo Dawokalimiya

¹¹ Nanitabola, Godote na walubinia: notaleka: na magumulo wade tanalo idite a:kitanana:. Ebe mabuma: naimano amama tabo kiyawao magumulo na a:ka:tuwa: na daedale lumagima: a:midimo, wiyasiya numa:la:, nale gabo idi nanitabolo kumia: la:imano kuba wokino iyaiya tanalo la:tamo kawokalilaema:. Iyo, la:le la:imano nanitabo wokilo naimano woko osiyodilo tanaloma: na nemoiona:wetaleka:, nale amama tabo la:tamo a:ka:kiyawaona:. La: wiyasiya na moionea:no a:da: elemasigipi epetapino woko ununomamo adipatelo ibi Kelisokono iyanomo nani alibolepima: ka:la:minamata. Eiye, numa:la:! Kelisokono

✧ 12:9: Pil 4:11-13

nani alibolepi magumulo na idima: eba eda:nalo, nale me tanalo niyatawanamo, ebe a:da: elemasigipiate kebe iyaiya woko kosiyodilolene, ebe wokono elawote naimano wokono elawo da:peso tanalo kapiya idido nanitabolo kodolina!

✧ ¹² Iyo, Godokono elawo kawokalima: nale tete epetapi bilibilinomolo ebeno iyaiya anoano tanalo la: magumulo eba osiyodilolelo, na kapiya tete idilo ebe woko kosiyodiloma: ubia:noma: keda:nakia:. Numa:la:, ebe anoano osiyodilole tanalate naimano tanalo ma kunu awokalimina, nale Kelisokono nani alibolepi magumulo idima: nanitabolo eda:namo. ✧

¹³ Wiyasiya diyala, la: epetapiate ma kunu da:begetawenama, nale la: Kolini sosi epatamo wade walubi kiyatia:. Eiye, nale iyaiya sosi magumulo woko eba osiyodilonalo kebe walubi tanalo iba:tamo kikalamenakomo, ebe tanalo bilibilinomo magumulo nale wade tanalo kapiya idi la:tamo osiyodiloma: kamoeda:! Nale kapiya tanalonomo la:tamo kosiyodilonakia:, ebe tanalo ebe nale naimano modoboa: tanaloma: la: manima: kanaletanakia:! Wiyasiya diyala, la: epetapiate daedale woki lawa:wete la:imano wade osiyodiloa: tanalo naimano kuba osiyodilo tanaloma: da:ba:mida:ema, ebema: la: ubila:ka:, la:le la:imano kuba naimano kubama: eba gelalo, nale la: ba:ka:toweolametama la:le ebe kuba kegebolenama:ema:? Eiye, ebe daedale wokino tanaloma: nale la: a:ka:toweolametama mabu nale kuba la:tamo kosiyodiloa:! ✧

¹⁴ Nanitabola, me tetelo nale la:tamo walo

ka:ka:pema: nolosiyodilomo, iyo, nale la: walo da:ka:pulametama, me netewa-kapiya tetema: keda:mene. Wiyasiya naimano pe tanaloma: kuba woki idi akolawa:la:, mabu nale naimano modoboa: tanaloma: la: manima: akapanale-tama. Ao, na ubia:nola la:imano inamabu ega:walo mani puwatema:, na wiyasiya ubi kawonomola la: nilakapolo ka:powalubilitama:. Numa:la:, Godokono ubi tanalote a opo epatamo ma kunu itana, kebe tetelo egege guda:te ibino nabila menokobila walubilia:pima: deda:ona, kuba:, wiyasiya nabila menokobila iba:te tete bilibilinomolo ibino guda:tamo wadewade walubi tanalo nalomonakoma:na. ¹⁵ Ebema: nale la: mabuma: naimano mani ega:walo inamabu bilibilinomo dopoliyalemo, ega:walo la: kowalubilitama: nale naimano igilo iyabaiamo gito diyatimo, nale kawonomamo kekalakalamamo. Iyo, nale kebe nilakapo tanalago la: demalagidiloletanama, ebe nilakapo beda: kawonomola:ka:, wiyasiya la:imano nilakapo natamo keba kunu kitanale? Da:pesoma: deda:nale!

¹⁶ Ebema: la: bilibilinomo iyatawalata, nale kebe tabo ka:kiyawaomo ebe tabo nanitabola, ma kunu nale kapiya tete idilo la: manima: kanale-tia:! Wiyasiya diyala, la: epetapiate naimano tanaloma: kuba tabo idi ma kunu da:begelaema, “Polokono a:da: elemasigi mulo woki gabodo ebete a ebenu guba:mo emagatai!” ¹⁷ Eiye, nale kebe wokopi bilibilinomo la:tamo dopamo dapalibolenakimo, ibi atumu ibi magumulo idi kapiyate wade tanalo idi la:godone a:da: elemasigi gabodo laema: woki ka:piyatia:! ¹⁸ Ega:walo

numa:la:, nale dopamo Taitasiko la:tamo pal-
 iboma: eba analo ebe ega:walo nanitabokobi
 mididawa ekawi ida:go la:tamo dapalibolimo,
 ebete la:tamo pemaigate a:da: elemasigi gabodo
 la:godone beda: wade tanalo ka:pelawile? Eiyel
 La: iyatawalata ebena tanalo, ebe ega:walo na,
 a woko osiyodilo magumulo aimano tepo magu-
 muno woki kapiyanomoma: eba eda:onalo, ale
 atu agowa bobodo tuputupulo wapata:nama: ☆

¹⁹ Ebema: a piyate Godokono nani wokopima:
 deda:onama:, ale me leta magumulo kebe iyaiya
 tabo ka:kiyawaonapema:, diyala, la: epetapiate
 ebe taboma: ma kunu da:bemalagidiloma,
 epetapiate a kuba osiyodilolepima: eba gelalo, ale
 ibi tolelamelo la:imano ololo apulo a a:ka:tuwa:
 a kuba osiyodilola:pima: ebema: gelanama:. Ao,
 eba kunua! Ale Godokono ololo apulo eba
 lamota:onalo, lumagi idi tolemea:no Kelisokono
 wokino tabo kapiya kiyawaonakoma:, iyo, a ubila
 ale aimano tabo bilibilinomamo la: nanitabokobi
 midi magumulo ka:kodakodailametama:
 mabu la: aimano wadewade namutupilata.

²⁰ Numa:la:, naimano woki bilibili tanalote
 ma kunu itana, nale la:tamo pete la:imano
 iyaiya osiyodilole tanalo da:pulamelelametama,
 ebe tetelo diyala, naimano kalakalate la:tamo
 da: a:kitanamene. Ebene ebe tetelo nale
 naimano ubia: tanalodo kebe tanalo la:tamo
 da:posiyodilolemo, diyala, ebe mabuma: la:
 epetapiate natamo atumu da: a:kekalakalaema.
 Iyo, woki bilibili tanalote nagodolo bitana,
 mabu na ubia:nola la:godolo makomako

☆ **12:18:** 2Kol 8:6,16-18

kubakuba tanalo pulaema:—apaminateui tanalo, ega:walo epetapino inamabuma: dowa tanalo, ega:walo tepo magumulo elate samamo maiga tanalo, ega:walo lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kapiya malagidilo tanalo, ega:walo epetapi malogole tanalo, ega:walo epetapino tanaloma: tabo gela tanalo, ega:walo amama tanalo, ega:walo iyaiya utitata tanalo. ²¹ Iyo, na iyatawala la:le kebe kawokawo kuba dopamo kosiyodilola:wenakima, la: magumulo epetapi bilibilinomate ebe kuba magumune Godotamo nanitabolo kolobila:oa:, ma kunu kamiyale pilo ega:walo buwelemele pilo tanalo, ega:walo tepo magumuno kuba daleya woki awokalilame tanalo, ega:walo buwelemela:tamo kateneno kuba ubi tabo gela tanalo, ebako iyaiya kuba la: epetapiate nanitabolo ka:miyapawea:. Ebema: naimano woki bilibili tanalo bitana, mabu nale la:tamo walo da:ka:pemo, ebe tetelo diyala, nale la:imano kuba osiyodilole tanaloma: kawonomamo da:ba:piimo, iyo, la:imano ololo apulo naimano Godote ilipo natamo eba kunu da:bikanaemene. ✧

13

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Walubi Tabo Elawamo Da:kiyawaiya

¹ Iyo, nale la:tamo walo da:ka:pemo, me netewa-kapiya tetema: keda:mene. Ebema: me tanalo idila, Godokono Bukate a niyatuamena, kebe tetelo nanitabokobi mididawa idite a:ka:tuwa: pete lumagi idino osiyodilo tanalo

✧ **12:21:** 2Kol 13:2

kubama: da:pegemene, ale ebeno tabo a:kolowima:, wiyasiya netewa o netewa-kapiya epate ebeno kuba tanalo dapawokalima:na:, ebe tetelo ale ebetamo kuba wiya kikaemalema:.

✧ ² Ebema: la: piyate dopamo iyaiya kuba dosiyodilola:wenakima, ega:walo la: piyate me tetelo kuba dosiyodilola:wenakoma, na pea:no la: bilibilinomo dopamo kawiya ma kunu analemata, nale da:pemo la: kuba osiyodilolepi bilibilinomatamo la:imano kuba wiya ka:pikalamolemamota. Numa:la:, nale dopamo da:pimo, ebe tete ebe naimano netewa tetema: edi, piyate ebe tetelo kuba osiyodilole magumulo da:pola:niya, nale ibi me atu tabamo kawiya ebo panalimo.

³ Eiye! Nale la:go luta:no tetelo la:le ma kunu a:kiyawaimata, ale Kelisokono elawo Pologodolo nanitabolo duima: ebe nani wokodawama: ebo kegelamalema:. Ebema: tete tatalila, la:le naimano tanalo ma kunu nanitabolo kuimamota, naimano tabo kiyawao tanalodo Kelisote a:ka:tuwa: la: kawiya ebo kanalema:ta, iyo, ebete la: magumulo ebeno woko ebeno elawo kawonomamo eba osiyodilonalo la:tamo kuba wiya ikalaema: elawoa:noma: keda:na:!

⁴ Numa:la:, dopamo Kelisote ebe a:ka:tuwa: ebe elawoa:dawama: da:midiya ebe tetelo kuba osiyodilolepiate ebe kewa olotolowamo tupuguimite ikoko ebo alukolemiya, wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo ebete Godokono elawamo igilolo okolina. Ebema: nanitabola, Kelisote dopamo elawoa:noma: keba kunu

✧ **13:1:** Ma:t 18:16; 1Tim 5:19

kediyale, a ebeno nani wokopiate atumu elawoa:noma: eda:onama:, wiyasiya ale ebe magumulo eba ilukulinalo Godokono elawo ebo kelaemalema:, ale la: mabuma: iyaiya woko wadenomamo kosiyodilolenama: ☆

⁵ Ebema: modobola la: a:ka:tuwa: la:imano iyaiya tanalo wadenomamo nulamenala:, mabu diyala, la: nanitabokobi midi magumulo da: bilukula:wenama o da: kilukula:wena:. La: iyatawalata, la: piyate nanitabokobi midi magumulo dilukula:wenama, Ya:su Kelisote la: magumulo nanitabolo bokolina, a, nanitabola:ka:? Wiyasiya numa:la:, la: piyate nanitabokobi midi magumulo ilukulina:no, la: niyaniyalata! ☆ ⁶ Ega:walo na ubila la:le aimano tanalo atumu wadenomamo na:kulamenala:, mabu ebe tanalodo la: kiyatawaomamota, a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale nanitabokobi midi magumulo nanitabonomolo bilukulinama:.

⁷ Ebema: ale Godoko toweomenakoma: la:le la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo kuba kapiya idi osiyodilokapoma:, mabu a ubila la: Godokono umi magumulo iyaiya tuputupu tanalo kapiya osiyodilolema:. Wiyasiya numa:la:, la:le tuputupu osiyodilole tanalo magumulo nanitabolo dilukula:wenama, a ubia:nola epate la:imano ilukuli tanaloma: a unamo wadipaeatema:, ao, iba:te daedale wokilo la: wadewadepima: eba gelalo wiyasiya a kubakubapima: da:kegelama:na:, ale kegelamalema: ebe tanalo ebe kawo tanalooa:.

⁸ Nanitabola, Godokono nani tabo kiyawao woko osiyodilo tanaloma: ale odiyobo tanalo idi kosiyodiloma: ka:modobona:, mabu ebete modobo elawo atamo nikaeamena ale kapiya tanalonomo kosiyodiloma:, ebe tanalo ebe ale ebena nanitabo tanalo dawokaliminakoma: ebe tanalola. ⁹ Numa:la:, kebe tetelo ale aimano elawoa: tanalo eba iyatawaolo wiyasiya la: nanitabokobi midi magumulo elawoelawopima: eda:olo dulametana, ebe tetelo aimano kalakalate nanitabolo bitana, iyo, ale Godoko toweomenakoma: ebena walubi tanalodo la: nanitabokobi midi magumulo kodakodalo walo ka:kalamota:wenama:

¹⁰ Ebema: kawo tanalonomo ebe ma kunula, nale la:godone mululo eba okolinale me leta osiyodilote la:tamo palibomo, mabu na ubia:nola nale da:pemo ebe tetelo nale la:imano iyaiya kuba osiyodilole tanaloma: la: elawamo eba panalelo kuba wiya la:tamo gito ka:pikalametama:. Ebema: na pea:no modobola la: dopamo la:imano kuba osiyodilole tanalone nolobila:oala:, ebena Kawodawate kebe elawo natamo dikanamiya, nale ebe elawamo la:imano nanitabokobi midi magumulo la: ka:pekodakodailaemamota. Nanitabola, ebete elawo natamo kikanamia: nale la:imano nanitabokobi midi tanalo ka:kubailaema: ✧

Polote Iyaiya Uwomu Nilakapo Tabo Da:kiyawaiya

¹¹ Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me leta uwomu apulo nale la:tamo

yawo tabo kiyawaomo. Modobola la: la:imano woki kawonomamo niyatinakiyala:, la:le la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo walo ka:kalamota:wenama:. Ega:walo la:le nigologolopi kowalubila:ema: nale la: danaletama, modobola la: ebe tabamo na:tudilaoala:, ebene woki kapiyama: eba eda:olo wade milo magumulo nilukulinala:. Ebema: la: eba kunu eba ilukulinalo, potele nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo epatamo dikalamena, ebe Godote la: magumulo bokolinamene.

¹² Modobola la: daladabuta:ema la: bilibilinomo epetapiate epetapino koto uwateuilo na:wiyamidauiyala:. ¹³ Godokono epate malo dilukulina, ibi bilibilinomate ibino nilakapo tabo la:tamo palibola:.

¹⁴ Modobola Kawodawa Ya:su Kelisogodone demaigana ebe nilakapo tanalo, ega:walo Godogodone demaigana ebe nilakapo kimalagidilo tanalo, ega:walo Wade-talena Uliyanagodone demaigana ebe kalakalago kapimiya ilukuli tanalo, ebe tanalate la: bilibilinomagodolo na:pola:nama:na:. Me naimano tabo uwomula. Taula.

GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the
Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long
Niugini

Copyright © 2006 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7